

POSTÁS DOLGOZÓ

KÜLÖNSZÁM

TÁJÉKOZTATÓ A MAGYAR POSTA RÉSZVÉNYTÁRSASÁG FELÜGYELŐ BIZOTTSÁGÁBA TÖRTÉNŐ JELÖLÉSEKRŐL

1994. február

A Magyar Posta Vállalatot a közlekedési, hírközlési és vízügyi miniszter 1993. december 31.-ével egyszemélyes állami tulajdonú részvénytársasággá alakította át.

A gazdasági társaságokról szóló, időközben többször módosított 1988. évi VI. törvény 13. par. (1) bekezdése alapján a társaság munkavállalói a felügyelő bizottság útján részt vesznek a társaság működésének ellenőrzésében.

A Posta Rt. alapító okirata szerint az Rt. Felügyelő Bizottsága (továbbiakban FB) 9 főből áll.

A Társasági Törvény szerint a Felügyelőbizottság egyharmadát az Rt. munkavállalói választják.

A megválasztásra kerülő 3 fő a munkavállalók közösségének képviseletében látja el a FB tagságból adódó tevékenységet.

A Felügyelőbizottság a Részvénytársaság ellenőrző szerve, jogosítványát a Társasági Törvény határozza meg. A választandó 3 helyre a jelölőbizottsághoz érkezett – munkáltatói, érdekképviselői, központi üzemi tanácsi javaslatok alapján 9 fő jelölése történt meg.

Az elkövetkező napokban az Igazgatóságok területén küldötteket választanak, majd február 22-én, a megválasztott küldöttek döntenek arról, hogy ki legyen az a 3 személy, aki a Posta Rt. Felügyelőbizottságában a munkavállalókat képviseli.

Ehhez a felelősségteljes döntéshez kívánunk ismertetőnkkel hozzájárulni, melyben a munkáltató, a központi üzemi tanács, a Postai Dolgozók Szakszervezete és a Postások Független Érdekvédelmi Szövetsége által jelöltekről közlünk szakmai önéletrajzot a jobb megismerés érdekében

A Magyar Posta Rt. Választási Szabályzatának megfelelően 9 fős jelölőbizottságot hozott léte, amelyben 3 főt a munkaszervezet vezetője, a F.B. és az igazgatóság véleményének figyelembevételével 3 főt az érdekképviselők, 3 főt pedig a Központi Üzemi Tanács delegált.

1994. január 19-én megalakult a Jelölőbizottság, melynek tagjai:

Fent Attila, Salgótarján 1. ph. Tel.: 32/310-120,
dr. Kovács József, Debrecen, 52/315-012,
dr. Szabó György, Bp. Posta Rt., 156-7285,
El-Saghírné Pataky Magdolna, Bp. 62. 112-1200,
Gombai Tibor, Siótok 1. ph. 84/310-201,
Pölcz Ferenc, Sopron TSZB., 99/313-163,
Meszlényi Ferenc, PDSZ., 1428-777,
Sztahura Lászlóné, Miskolci TSZB.
(Jelölőbizottság elnöke), 46/342-460,
Halász István, POFÉSZ, 112-1200

Születtem 1954. május 23-án, Nován. Általános iskolai tanulmányaimat lakhelyemen, Lenti-kápolnán végeztem, majd 1972-ben a Lenti gimnáziumban érettségiztem. Gimnáziumi tanulmányaim befejezését követően 1972. július 1-től dolgozom a Magyar Postán. Pályafutásom első időszakában mint forgalmi gyakornok teljesítettem szolgáltatást, majd a középfokú postafor-galmi tanfolyamot Pécsen végeztem 1973-ban. Ezt követően Zala megye területén mint rendszeres helyettes tevékenykedtem, majd 1974-ben a Lenti postahivatalhoz kerültem, ahol jelenleg is dolgozom. E hivatalnál valamennyi munkaterületen dolgoztam, különösen hosszabb ideig, mint távbeszélő rendező, főpénztáros, helyiellenőr munkakörökben. A munkám mellett szakmailag tovább képeztem magam, 1982-ben levelező tagozaton elvégeztem a Felsőfokú Postafor-galmi tanfolyamot.

Dolgozói bizalom alapján 1975-től, mint körzeti szakszervezeti titkár tevékenykedem.

1994. január 1-től a Lenti Postahivatal vezetésére kaptam megbízást. Jelenleg Lentiben lakom családi házukban férjemmel és gyermekemmel.
Lenti, 1994. január 27.

Belső Istvánné

1944. december 17-én születtem Méhkeréken.

1962 óta vagyok a Magyar Posta dolgozója.

Főiskolai végzettséggel és felsőfokú tiszti tanfolyammal rendelkezem.

1962 óta a Budapest 62. postahivatalban dolgozom. Voltam levélgjegyzékelő, pályaudvari csoportvezető, helyi ellenőr, kézbesítő csoportvezető, majd osztályvezető-helyettes, osztályvezető.

1982-88 között hivatalvezető helyettes, majd 1988. december 1-től hivatalvezető vagyok.

Több szakmai elismerésben részesültem.

Önéletrajzot a Postások Szakszervezete felkérésére írtam.
Budapest, 1994. január 25.

Gurzó Tivadar

1944. május 4-én születtem Szegeden, azóta is itt élek férjemmel és fiammal együtt.

Az általános iskola elvégzése után a szegedi Közgazdasági Technikum Ipari Tagozatán folytattam középiskolai tanulmányaimat és itt tettem érettségi vizsgát 1962-ben.

A Közgazdaságtudományi Egyetem Pénzügyi szakán 1969-ben végeztem, majd 1985-ben komplex szervezés vezetés szakon szakközgazdász diplomát, ezt követően közgazdaságtudományi doktori címet szereztem.

Az érettségi vizsga után 1962. július 25-én, a Szegedi Víz- és Csatornamű Vállalatnál helyezkedtem el. Itt könyvelőként kezdtem, majd 1967-től beruházási előadói, 1968-tól számviteli-, majd üzemgazdasági osztályvezetői beosztásban dolgoztam. 1971. július 1-jével kerültem a Szegedi Városgazdálkodási Vállalathoz szervezési osztályvezetői beosztásba, majd közgazdasági osztályvezetőként, 1979. júliustól pedig főkönyvelőként dolgoztam.

1980. június 25-én a Szegedi Postaigazgatósághoz kerültem, gazdasági igazgatóhelyettesi beosztásba. 1987. december 1-jén a Szegedi Postaigaz-

gatóság igazgatói munkakörére kaptam kinevezést. A posta és a távközlés 1990. január 1-jével történt szétválása óta is ugyanezen munkakörben dolgozom.

Szakmai érdeklődési körömbé tartozóan kiemeltem az alábbi területeket:

- a döntést támogató vállalati információs rendszerek,
- a pénzügyi, finanszírozási kérdések.

Munkámban fő célnak tartom, hogy a posta a hatékony gazdálkodás követelményeit kielégítve kultúrált, ügyfélcentrikus, piacorientált szolgáltatást végezzen.

Szeged, 1994. január 21.

**Gyimesiné
dr. Etsedy Sarolta**

1951. október 16-án születtem, Sopronban.

Általános iskolai tanulmányaim elvégzése után a soproni Széchenyi István Gimnázium és Szakközépiskola postaforgalmi osztályába nyertem felvételt, ahol 1970-ben érettségiztem. Utána egy évig rendszeres helyettesként dolgoztam a Soproni Postaigazgatóság területén.

Egyetemi tanulmányaimat 1971-ben kezdtem meg a Marx Károly Közgazdaságtudományi Egyetem kihelyezett nappali tagozatán, Pécsen. Egyetemi diplomám megszerzését követően 1976. szeptember 15-én a Soproni Postaigazgatóság Belső ellenőrzési osztályán kezdtem dolgozni, gazdasági elemzőként.

1979. szeptemberétől a Tervgazdasági osztályra tervelőadói munkakörbe helyeztek át.

1981. októberében a Tervgazdasági csoport vezetői teendőivel bíztak meg, amit 1989. december 31-ig, a jogelőd Magyar Posta szétválásáig végeztem.

Budapesten születtem, 1954. május 6-án.

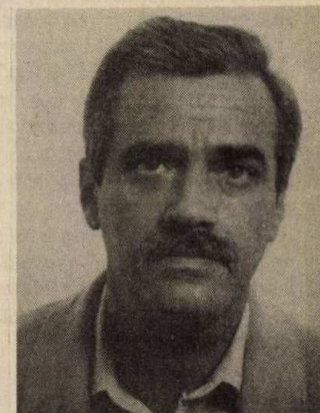
Közgazdasági szakközépiskolában tett érettségi vizsga után, 1973. július 3-án helyezkedtem el a Magyar Postánál. A segédtisztis vizsga, valamint az országos irányítási ismeretek elsajátítása után a Budapest 78. számú postahivatalnál teljesítettem utazó szolgálatot. A posta-tisztitanfolyam elvégzését követően, 1980-tól a Posta Jogügyi Hivatal Kártérítést Megelőző és Vizsgáló Csoportjánál területi biztosi munkakörben dolgoztam.

1990. január 1-től a Soproni Postaigazgatóság gazdasági igazgatóhelyetteseként végzem munkámat.

1994. január 1-től a RÁBAHÍR Hírlapkereskedelmi Részvénytársaság igazgatósági tagságával bíztak meg.
Sopron, 1994. január 24.

**dr. Jámorné
Stubenvoll Erzsébet**

Szakszervezeti munkát 1983. novemberétől végzek. A Budapesti Postaigazgatóság Területi Szakszervezeti Bizottságának közigazgatási munkatársa voltam 1985-ig, amikor a Hírlap és Posta Szállítási Igazgatóság TSZB titkárának választottak.

Üzemméternöki diplomámat 1986-ban szereztem a Közlekedési és Távközlési Műszaki Főiskola Postaüzemi szakán.

A Postai Dolgozók Szakszervezetének megalakulásától vagyok a munkatársa. Fő tevékenységem, a kollektív tárgyalások körébe tartozó kollektív szerződés és a béralkú, valamint a szakmai intézkedésekkel kapcsolatos szakszervezeti állásfoglalások előkészítése.

Az üzemi tanácsok megválasztása után a Központi Üzemi Tanács megbízásából annak szakértői munkáját is ellátom.

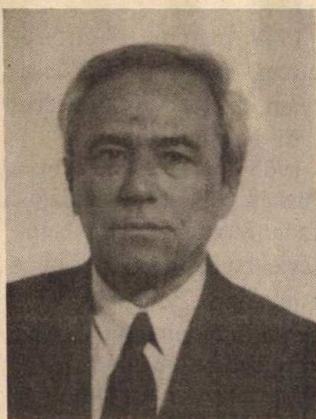
Konrád Ervin

1939-ben születtem, Magyarcsanakdon. A gimnáziumi érettségi után 1957-ben a Budapest-vidéki Postaigazgatóságra kerültem forgalmi gyakornokként.

A segédtiszt tanfolyam befejezését követően öt éven keresztül Nógrád, és Pest megyében rendszeres helyettesként dolgoztam. 1963-ban a nappali tiszti tanfolyam elvégzése után a Budapest-vidéki Postaigazgatóság törzsében kezdtem dolgozni, ahol munkaügyi, belsőellenőri, szervezői előadói munkakört láttam el, majd az 1975-ös átszervezést követően megbízást kaptam a szervezési és 1980-tól pedig a munkaügyi osztály vezetésére.

Az Igazgatóságon töltött 19 év alkalmat adott arra, hogy az Igazgatóság szinte valamennyi területét megismerhessem. Szakmai munkám ellátása érdekében elvégeztem több, munkámhoz szükséges tanfolyamot. Így többek között a munkaügyi, oktatástiszt, felsőfokú üzemszervezői, stb. tanfolyamokat. 1982-ben az Igazgatóság munkaügyi osztályvezetői beosztásából kerültem át a területi szakszervezeti bizottsághoz, megbízott titkárként, majd az 1985-ös szakszervezeti választások során bizalmat kaptam a titkári teendők ellátására. Az egységes posta szervezeti szétválását követő szakszervezeti változások eredményeként az 1990. május 25-26-ai Postai Dolgozók Szakszervezete Alakuló Kongresszusán választottak

meg – e szervezet Országos Titkárává.

Az itt eltöltött közel négy év alatt munkatársaim közreműködésével sikerült elérnünk, hogy a posta rendelkezik egy Kollektív Szerződéssel, az inflációt elérő, vagy azt meghaladó bérfejlesztési megállapodásokkal, biztosított és a Kollektív Szerződésben garantált foglalkoztatási garanciával.

A Postai Dolgozók Szakszervezete az elmúlt években megőrizte egységét, és a postások nagy többségének támogatását bírja. Ennek bizonyossága az az 1993. évben lezajlott Üzemi Tanácsi választások eredménye.

Feleségem a gödöllői Török Ignác Gimnázium tanára. Két fiam van, a nagyobbik joghallgató, a kisebbik pedig az Arany János Színház stúdiója.

A Magyar Posta Rt. Felügyelő Bizottságba történő megválasztásom nagy segítséget jelentene érdekvédelmi feladatom ellátásához.

Budapest, 1994. január 28.

Mundruczó Kornél

Nevem: Nagy Miklós, 1955. január 6-án születtem Szabolcsbákán. Anyám neve: Takács Emma.

A középiskola elvégzését követően 1974-ben helyezkedtem el a Budapest 70. számú postahivatalban, ahol a kézbesítő szolgálat valamennyi szakterületén dolgoztam. Kézbesítettem csomagot, táviratot, hírlapot, majd egyesített kézbesítő lettem. Ezen tevékenység közben végeztem el a Széchenyi István Közlekedési és Távközlési Főiskolát, ahol üzemmérnöki képesítést szereztem. Ezután kerültem 1982-ben a Budapesti Postaigazgatóságra, ahol kézbesítési- és pénzforgalmi előadói munkaköröket láttam el. 1986-ban a Csepel 1. számú postahivatal vezetője lettem. 1991-ben a Budapesti Postaigazgatóság Postaosztályának vezetésére kaptam megbízást.

Közel tízéves vezetői múltam során – bár voltam munkáltatói jogkör gyakorlója is – mindig következetesen szem előtt tartottam a munkavállalók érdekeit is. A további munkásságom során és ennek megfelelően igyekszem a kapott feladatokat ellátni.

A Postások Szakmai Egyesületének Budapesti Szervezetének Elnök helyettese vagyok. 1993-ban vezér-

igazgatói dicséretben részesültem.

1994-ben a Pénzügyi-Számviteli Főiskolán szereztem másoddiplomát. 1994 május hónapban veszem át a Budapest 100. számú postahivatal vezetését.

1994. január 27.

Nagy Miklós

Születtem: 1956. szeptember 5-én, Miskolcon.

Az általános iskola elvégzése után a Közgazdasági Szakközépiskolában tettem érettségi vizsgát. Az akkor még egységes Magyar Posta Miskolci Területi Szakszervezeti Bizottságánál 1975. szeptemberétől kezdtem el dolgozni.

A gyermekgondozási segély ideje alatt felvételt nyertem a Pénzügyi és Számviteli Főiskola pénzügyi tagozatára, melyet sikeresen elvégeztem.

Képzettségem: üzemgazdász.

1983 januárjától a Posta Távközlési Javító Szerelő Üzeméhez kerültem, mint elemző üzemgazdász. 1984-től a Postás Területi Szakszervezeti Bizottság közigazdasági munkatársaként dolgoztam, majd a Posta és a Távközlés szétválását követően a Postai Dolgozók Szakszervezete Miskolci Területi Szakszervezeti Bizottságánál választott tisztviselőként a közigazdasági feladatokat végzem. Munkámban rendkívül fontos az adó, pénzügyi és

számviteli terület alapos ismerete, így 1992-ben beiratkoztam a Pénzügyi és Számviteli Főiskola Adó Pénzügyi és Ellenőrzési szaküzemgazdász tagozatára. Államvizsga szakdolgozatomat ez évben a Magyar Posta Vállalat átalakulási folyamatáról készítettem.

1993-ban az Üzemi Tanács választásokon megválasztottak a miskolci Üzemi Tanács tagjának és helyettes elnökének.

Jelöléssel munkavállalói érdekeket kívánok képviselni, hasznosítva szakmai és szakszervezeti tapasztalataimat a közösség érdekeinek szolgálatában.

Pinczés Jánosné

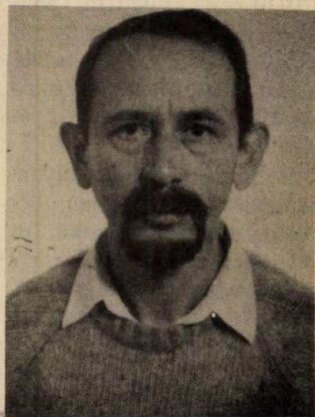
1947. március 13-án születtem, Budapesten. Édesanyám, dr. Komlósi Erzsébet 1953-ban meghalt.

1965-ben érettségiztem, a Puskás Tivadar Távközlési Technikumban. Egyetemi végzettséget 1966-1970-ben a jelenlegi Budapesti Közgazdaságtudományi Egyetemen szereztem, ahol a későbbiekben másoddiplomaként statisztikus szakközgazdász képesítést kaptam.

Az egyetem elvégzése után 1970-től 1983-ig a Posta Számítástechnikai és Szervezési Intézetben dolgoztam, gazdasági elemzőként, osztályvezetőként, végül gazdasági igazgatóhelyettesként. Ebben az időszakban elsősorban postaszintű munkaerő- és bérgházaldálkodási kérdésekkel foglalkoztam.

A Magyar Posta önálló államigazgatási szervvé válását követően – a Posta felső vezetésének javaslatára – 1984-1989-ig az Országos Tervhivatal Hírközlési osztályát vezettem. A nemzetgazdasági tervező munkába illetlenül résztvettem a távközlés gyorsított ütemű fejlesztése feltételeinek kialakításában.

1990. január 1-től – a Magyar Posta három önálló nagyvállalattá alakulásával

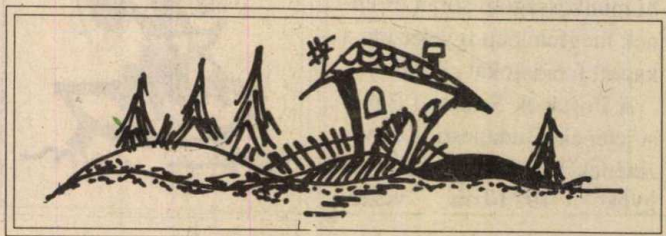
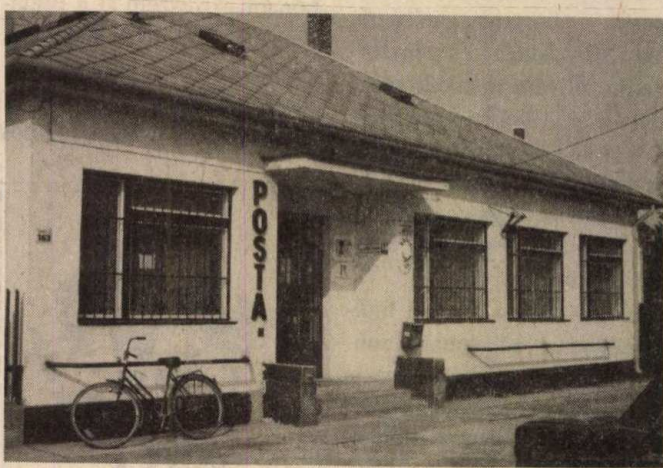
– megbízást kaptam a Postavezérigazgatóság Munkaügyi szak-, illetve főosztályának vezetésére. Jelenleg is ebben a munkakörben dolgozom. Munkám legjelentősebb eredményének a Postán belüli bérérdekeltségi rendszer megteremtésében és hatékony működtetésében, valamint az újtípusú munkavállalói-munkáltatói kapcsolatrendszer kialakításában való részvételt tekintem.

Közel két évtizede, 1975 óta résztveszek a győri Széchenyi István Főiskolán folyó postai üzemmérnök képzésben.

1970 óta vagyok nő, feleségem vegyész-mérnök. Két gyermekem, András és Zsófia gimnáziumi tanuló.

Budapest, 1994. január 24.

Sombor András

A POSTAI ÉS HÍRKÖZLÉSI DOLGOZÓK LAPJA KÜLÖNKIADÁSA

Szerkesztőség:

Budapest, XIV., Cházár András u. 13. 1146

Postacím: Budapest, Postafiók 14. 1406

Felelős szerkesztő:

VEÉGH ÁDÁM

Telefon: 141-77-54

Felelős kiadó:

LÁZÁR ANDRÁS mb. elnök

Készült:

a KÁROLYI STÚDIÓ gondozásában

A vőlegény szép és gazdag, de milyen a menyasszony?

Vélemények a Matáv-privatizációról

Az elmúlt időszakban több alkalommal foglalkoztunk a Magyar Távközlési Vállalat részvénytársasággá való alakulásáról. Most Palotás János, a Köztársaság Párt, illetve a Vállalkozók Országos Szövetségének elnöke és Pál László, az MSZP szakértője, országgyűlési képviselője fejt ki véleményét.

— Mint köztudott, az elmúlt időszak legnagyobb privatizációja a Matáv-privatizáció volt, a közel egymilliárd bevételével. Ez egy nagyon fontos elem. Szeretném elmondani, hogy először a Köztársaság Párt programja tartalmazta azt, hogy erről szó lehet, és én mondtam először a parlamentben, hogy talán ennek megfelelően kéne a koncessziós törvényt megalkotni. Nem szükségszerű a nagy állami infrastruktúrák állami kézben maradása — kezdte a beszélgetést Palotás János.

Palotás János

— **Mi volt a reagálás?**
— A mai kormánykoalíció tagjaitól meglehetősen kemény kritika megnyilatkozásaimért. De ezt nem vetem a szemükre, mert végül abba az irányba mozdultak el, amit én is jónak tartok. Fontosnak tartom azért azt is megnevezni, attól, hogy valami jól sikerült — és szakmailag nagyot fejlődött az elmúlt években — attól még jogos a kritika, hogy bizony sokkal nagyobb eredmény, sokkal nagyobb lehetőség volt benne. És a szükséges út irányát felvázolta, még némi gondokat is fölvetett.

— **Konkrétan mire gondol?**

— Arra például, hogyha végre megértettük, hogy nem kell állami tulajdonban lenni a Matáv-nak, az is kiderülhet, hogy 100 százalékkal is privatizálható.

— **És ön szerint 5 milliárdos vételár is elérhető lett volna... Ehelyett lett 30,2 százalék és kevesebb összeg...**

— A minisztérium cáfolt, és kiderült, az én 5 milliárd dollár körüli összegemmel — ha a 30 százalékos többszörözést 3 egész egyharmaddal — mert hát ugye ennyi kell hozzá —, akkor is csak 3 milliárd jött volna ki. Ezzel az a baj, hogy még életükben egy kiló banánt sem adtak el közvetlenül üzletbenként, tudniillik, valaminek a 30 százalékaért nem 30 százalékos fizetnek, hanem sokkal kevesebbet. Ha valami véglegesen tulajdonba kerülhet, és ez hosszú távra történik, az egyharmad egyharmadként is többet ér. Összegezve, ha én teljes tulajdoni viszonyban gondolkodhatom, akkor teljesen reális az a szám, amit én mondtam. Ilyen típusú kezdeményezésekről — külföldi befektetésekről —, mikor a tender nem 30 százalékos és nem 25 éves koncessziós időtartam, hanem az egészről és befektetési tulajdonról, akkor 5 milliárd dollár körüli összeg is elképzelhető lett volna.

— **Ön szerint, de nem lett...**

— Nem, pedig nem is egy ilyen irányú megkeresés is érkezett.

— **Az olaszokra gondol?**

— Rájuk és a németekre is, de ezek általában multinacionális cégek, és nagyon nehéz őket egy országra ráhúzni.

— **Teljesen világos, amit ön mond, csak azt nem ér-**

tem, hogy... Szóval sok mindent nem értek...

— Akkor beszéljünk a jövőről. Ha majdan az egészet el akarom adni, akkor egyrészt most vesztettem, mert a 30 százalékat olcsóbban kellett eladnom, hiszen nem ígértem azt a feltételt, ami felértékelte volna. Ez az egyik vesztesége, ennek az egyébként sikeres privatizációnak. A másik vesztesége pedig az, ha a következő 70 százaléka megéri a gondolkozásmód és a privatizációba bevonják, akkor már nem versenykörülmények között lehet értékesíteni. Nem, mert a 30 százalékos bizonyos jogosítványokat, döntéseket, hosszú távú beleszólási jogokat stb. adtam át, ezért rosszabbak lesznek a tárgyalási pozíciók a következő 70 százaléknál, mintha eredetileg a 100 százalékos versenyeztettem volna.

— **Úgy tűnik, sietős volt a dolog, de hát a szegény emberek a kevés is sok, ha gyorsan kell...**

— Akkor egy harmadik elemről is szólnék. Amit most 30 százalékosan értékesítettek, azt sajnos nem 100 százalékosan arra fordították, ami a privatizáció egyes számú céljának kellene lenni, hanem a magyar államadósság csökkentésére.

— **Volt is egy pár kellemetlen kérdés a pénzelosztás ismertetésekor...**

— Volt, mert egy igen jelentős hányadát valóban visszaforgatták a cégbe, s ezt még csak jónak tartom, mert a magyar infrastruktúra-fejlesztés erős forrásbővülést kapott. A másik részére viszont Szabó Iván pénzügyminiszter nagy büszkén kijelentette, hogy azért tudunk most kedvezőbb költségvetési hiány pozíciót felvállalni — s ebben a 300 milliós nagyságrendet mondta kedvezőbbnek, mert a Matáv-privatizációval nagyot tud a költségvetésbe beforgatni. Csak hogy a magyar államnak, a magyar gazdaságnak arra lenne szüksége, hogy ne nyomassa ekkora külső és belső adósságállomány, és pont a Matáv, a MOL, a Magyar Villamos Művek és a kereskedelmi bankok azok az értékek, melyek lehetővé tennék a magyar államadósság csökkentését.

— **1/3-ára való visszaszorítását, egy két éves periódusban. De csak akkor, ha visszafizetem. Ha helyette költségvetést finanszíroznak és vagyont élek föl, akkor a közgazdász irodalom-**

ban a legbüntetendőbb cselekményt hajtom végre. Ezt büszkén hirdetni nem első tévedése a pénzügyminiszternek.

— **S ha jól értem az eddig elmondottakat, az ön által említett 5 milliárdos lehetőségből erre telt volna.**

— Természetesen, és a visszaforgatások mellett megjelent volna az a 3 milliárdos összeg, mely csökkentette volna a magyar eladósodást, és ez a teljes államadósság is több, mint 10 százaléka. Ez egy nagyságrend, ez nem egy bolt bérleti joga. És valós háttérrel, fedezetet jelentett volna a magyar államháztartás reformjában arra, hogy jövőre, vagy az azt követő években mérsékeljük a központosítást, az adóelvonást, az új adóigényeket, hiszen a költségvetés egy nagy teherrel, az államadósság kamat és tőkötörlesztési kötelezettségének jelentős részétől kezdhetett volna megszabadulni.

— **Ez a lehetőség végül is elszállt, s maradt egy végére sikeres privatizáció, amit ön is — igaz, csak részben —, de elismer. Ezután jogos volt ön szerint Horváth Pál vezérigazgató körüli méltatlan — többek szerint — nehéztüzsérségi összecsúsz?**

— A menedzsmentnek azt kell csinálni — végrehajtani, amit a tulajdonos — jelen esetben az állam — dönt. Ebből a szempontból Horváth Pál a kapott feladatot százszázalékosan végrehajtotta, azaz a térség legsikeresebb privatizációját. Mellesleg ő volt az, aki néhány év alatt 50 százalékkal megnövelte a magyar távközlés kapacitását, országos imázsát pedig egy nagyságrenddel.

Mindhárom miniszter, Schamschula György, Szabó Iván, Szabó Tamás saját sikerének vallja a Matáv-privatizációt, holott hármuknak sem volt anynyi szerepe, mint Horváth Pálnak, erre őt sikerei csúcsán elbocsátják... Ráadásul egy olyan látszatindokra hivatkozva, hogy ő, mint menedzsment vezető, vette a bátorságot, és az ő külön jóváhagyásuk nélkül nem a politikailag lojális emberrel kötött hosszú távú menedzsment szerződést, hanem azokkal az emberekkel, akikre szüksége van a magyar távközlésnek. Nyilván azért, hogy a privát szektorból elhúzza és megtartsa őket — és velük végrehajtsa az adott programot.

— **Azért talán az is érdekes lehet, hogy töle teljesen függetlenül máshol pedig...**

— Itt megkérdőjelezték a menedzsment szerződéseket, közben az állam folyamatosan köt ilyen szerződéseket a hozzá lojális emberekkel, például az ÁV Rt. — vagy bárhol is — büszkén mondja, hogy ilyen a munka törvénykönyve, illetve ilyen a munka világa... S ha valaki nem politikailag, hanem az eredeti szabályok között köti meg az egy bizonyíthatóan sikeres szakembert, aki azt mondta: én nemcsak ilyen szerződést kötöttem, hanem aztán sikeresen meg is csináltam — őt meg ezen az elven lehetetleníteni, az azért hát olyan, ami azt hiszem, az üzlet világában hiteltelenné teszi az itt megnyilatkozó személyeket.

Pál Lászlót, az MSZP országgyűlési képviselőjét, egykori ipari államtitkárát akkor kedveltem meg, amikor egy gazdasági kérdéseket taglaló tévériportban a sok ködösítés és mellébeszélés után megpróbált világosan és közérthetően a miértekre magyarázatot adni. Erre a korábbi riportra emlékezve kerestem fel, elmondaná-e véleményét a Matáv privatizációjáról. Az alábbiakban erről olvashatnak.

— A Matáv részvényeinek 30,2 százalékban történt eladása egy pillanat csak ennek a privatizációnak a történetében. Lényeges pillanat, de mégiscsak egy momentum, amely nemcsak attól függött, mennyit kínál érte a néhány vevőjelölt, hanem sok minden mástól is. Az objektív adottság, hogy a Matáv milyen helyzetben van, s az is, hogyan néz ki Magyarországon a telefonhálózat, központ, vonalak, készülékek, szolgáltatások. Emellett viszont van néhány olyan szempont, amely jelentősen befolyásolja a privatizáció eredményességét, kevésbé eredményes voltát. Ezeket előre lehetett látni.

— **Ez így szépen hangzik, de érzésem szerint túl általános...**

— Akkor hadd mondjak egy egyszerű hasonlatot. Ha én el akarom adni a lakásomat, azt előbb rendbe teszem, kimeszelem stb., s csak azután kínálom eladásra. Teljesen nyilvánvaló, lelakott állapotban jóval kevesebbet ér. És akkor most a Matáv-ról. Szerintem egy eladás alapfeltételei a következők: először is egy megfelelő jogi környezetet kell teremteni — nem kerül sokba —, de a vevőnek teljesen tisztán kell látni, mit vesz. Szerintem ebben van a kormány legfontosabb feladata. Mielőtt a Matáv részleges privatizációjára sor került volna, én többször felhívtam a figyelmet arra, hogy ezt a korábban említett „kimeszelést” el kéne végezni.

— **Hogyan képzelte ezt? Mire gondolt?**

— Először is a törvényre. A magyar távközlésről szóló törvény sokáig vajdúdt a parlament előtt. Végül is még az elmúlt év elején egy nagyon pontatlan és bizonytalan szöveg került elfogadásra. Bizonytalan volt a szöveg, elsősorban a koncessziós feltételek tekintetében. Bizonytalan az önkormányzati tulajdonban létrejövő — vagy részlegesen létrejövő — koncessziókban. Bizonytalan a Matáv piaci monopóliumait tekintve, mind térben, mind időben, mind szolgáltatásokban. Aki ezt a törvényt tanulmányozza, nem tudja pontosan, hogy mit vesz, s azt sem, milyen jogokat vásárol meg a Matáv-val együtt. Ezenkívül a törvény két nagyon fontos környezeti feltétel megteremtését írja elő. Az egyik az, hogy a magyar távközlés fejlesztésének koncesszióját — politikai koncessziót is — a parlament elé kell terjeszteni és a parlament jóváhagyását kell kérni.

(Folytatás a 2. oldalon.)

Az MSZP és az MSZOSZ választási megállapodása

A szocialisták Köztársaság téri székházában február 6-án, vasárnap választási együttműködési megállapodást kötött az MSZP és a Magyar Szakszervezetek Országos Szövetsége szociális-szociáldemokrata platformja. A platformhoz tartozó öt ágazati szakszervezet — a hozzájuk tartozó nyugdíjasokkal együtt — közel hatszázezer tagot tömörít.

A választási együttműködési megállapodást az MSZP nevében Horn Gyula, az MSZOSZ szociális-szociáldemokrata platformja nevében pedig Paszternák László, a vasasszakszervezet elnöke írta alá, amelyhez csatlakozott Bársony András, a nyomdászszakszervezet, Schalkhammer Antal, a bányászszakszervezet és Papp Pál, a vasutas-szakszervezet elnöke. Az MSZP rajtuk kívül egyéni képviselőjelöltként indítja Szöllősi Istvánnét, a pedagógusszakszervezet elnökét.

Horn Gyula pártelnök az aláírás után tartott sajtótájékoztatón bejelentette: a megegyezés értelmében a szocialista párt 176 képviselőjelöltje közül hatan a szakszervezetek vezetői közül kerülnek ki. Név szerint: Nagy Sándor, Paszternák László, Bársony András, Schalkhammer Antal, Papp Pál és Szöllősi Istvánné.

Pierre Mauroynak talán elhiszik A baloldali kormányokat Nyugaton is elfogadják

Miután most a ló másik oldalán ülünk, a közvélekedés szerint az a jó, az az igaz, amit a Nyugatról jött ember mond. Ilyen értelemben talán érdemes feléleveníteni és továbbgondolni azt, amit Pierre Mauroy, a Szocialista Internacionálé elnöke, korábbi francia miniszterelnök mondott magyarországi látogatása alkalmával. Mint ismeretes, a Szocintern elnöke tárgyalt Göncz Árpáddal, Boross Péterrel, házigaárdával, az MSZP vezetőivel, találkoztak Nagy Sándorral, a tiszteletre szolgált naggyűlésen beszélt a MOM Művelődési Házában, szót váltott az MSZDP tisztségviselőivel, és több interjút adott a sajtó képviselőinek.

Miközben egyes urak és politikai mesemondók arról regélnék, hogy a padlóra küldött baloldal végképp a sülyesztőbe került, addig Pierre Mauroy azt prognosztizálta, hogy a világon mindenütt a baloldal nagy idősza következik a jobboldallal szemben. És sorolta is a példákat a világ legnagyobb politikai szervezetének a vezetője Litvániától Olaszorszáig és Görögországtól Norvégiáig. Nem beszélve arról, hogy Ausztriában és Németországban hagyományosan erősek a szocdemek, és az Európai Parlamentnek is legnagyobb tömörülése a szocialista-szociáldemokrata csoport.

— **Amikor Magyarországra jöttem — mondta a világ legrégebbi és legátfogóbb nemzetközi politikai szervezetének vezetője —, tudtam, hogy a szocialisták jól boldogultak. S miután találkoztam az államfővel, a miniszterelnökkel, a budapesti főpolgármesterrel, ők is a szocialisták előretöréséről számoltak be. Személyes tapasztalataim szerint is a szocialisták kedvez a szél, nagy esélyük van arra, hogy megnyerjék a választást.**

— **Én örülnék az eredményes szereplésnek, mert az nemcsak a magyar szocialisták győzelmé-
lesz, hanem a Szocialista Internacionáléé is, amely 111 pártot tömörít, amely olyan egyetemes értékeket vall magáénak, mint a szabadság, a társadalmi**

(Folytatás a 2. oldalon.)

A vőlegény szép és gazdag, de milyen a menyasszony?

(Folytatás az 1. oldalról.)

A másik feladatkör pedig úgy szól, hogy a miniszterre bízva: *jó néhány témában alakítsa ki a konkrét szabályokat, megfelelő együttműködésben az érintettekkel.* Ezek közül a feltételek közül lényegében egyik sem teljesült, vagy csak részlegesen. Ami a távközlési fejlesztési politikát illeti: ennek a dokumentumnak az lett volna a rendeltetése, hogy konkretizálja a Matáv piaci körét, határozza meg, hogy a monopólium milyen területen, és meddig marad fenn, és határozza meg a valódi fejlesztési elképzeléseket. Ez a dokumentumtervezetben még *Siklós Csaba* minisztersége alatt elkészült, a kormány betervezte és sohasem került meg tárgyalásra.

— **Nyilván azért, mert az ellenzék megakadályozta.**

— Szó sincs erről. Miniszterváltás következett, és a kormány nem kívánta ennek meg tárgyalását. A benyújtott tervezet és a végül is kiírt privatizációs rendszer között jelentős el-
lentmondások vannak.

— **Mondana erre példákat?**

— Természetesen. Már a benyújtott koncesszió is ellentmondott a törvénynek, hiszen azt mondta, hogy 1999 végéig a Matáv a távközlés bizonyos szolgáltatásaiban monopóliumot élvez Magyarországon, ezzel szemben a törvény 1995-re húzta meg a korlátokat. Ugyanakkor a kiírt rendszer 1997-et tartalmaz. Logikus a kérdés: *tessék mondani, tudja a vevő, hogy mit vesz?*

— **Valamit azért kapishalhatott, hiszen megvette. Bár lehet, hogy csak „megszédült” egy óriási lehetőségtől, amin cseppet sem csodálkoznék.**

— A törvény körülbelül 13-14 miniszteri rendelet kiadására utasította a minisztert, amelyek között olyan jelentős ok is, mint például a Matáv és más távközlési szolgáltatók közötti együttműködési feltételek — műszaki feltételek, kereskedelmi feltételek, fizetési feltételek kerültek volna rögzítésre. Nos, ezeket nem rögzítették. Előírta a törvény, hogy a miniszter a tarifa szabályozását meg kell, hogy ejtse. Ennek ellenére a pályázat kiírásakor ez nem szerepelt a feltételek között.

— **Ez gyakorlatilag azt jelenti, hogy a pályázat nyertese — ha úri kedve azt diktálja — annyit kér például a telefonbeszélgetésért, amennyit akar?**

— Igen. Továbbá a pályázat kiírásakor körlevélben tájékoztatták a résztvevőket, mik a miniszter elképzelései. Ez viszont nem egy jogi dokumentum.

— **Gondom van még egy, s más...**

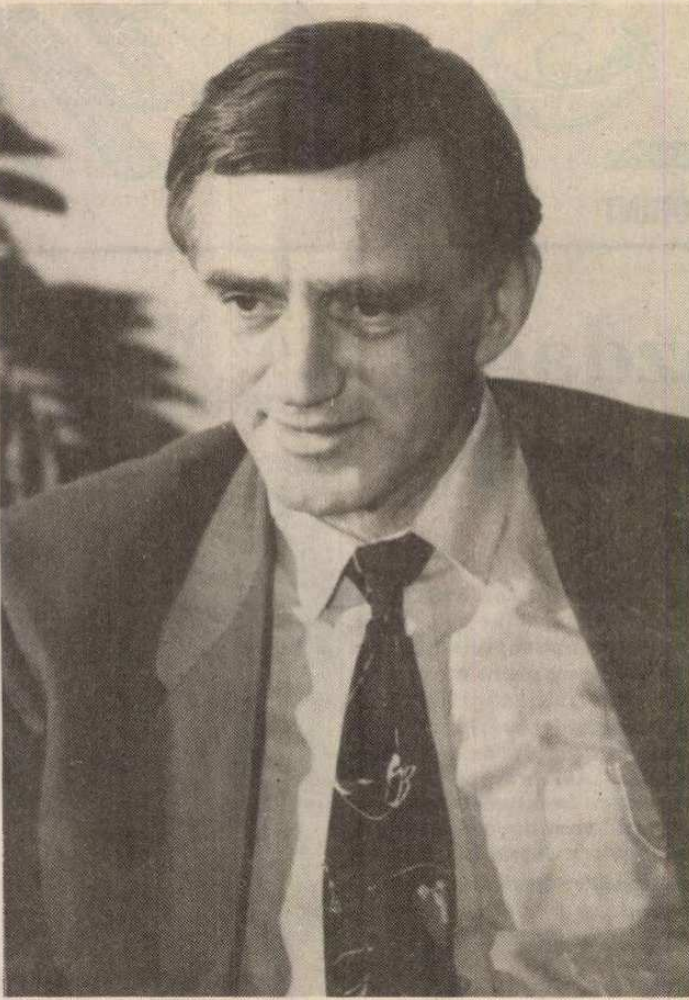
— Van. A tender kiírásakor teljesen tisztázatlan maradt, hogy a vételárnak mi lesz a sorsa. Mekkora rész szolgálja a Matáv fejlesztését, s mekkora rész kerül mondjuk a távközlési alapba, s mennyi a költségvetésbe.

— **Lehet, hogy Horváth Pál vezérigazgató azért vált nem kívánatos személlyé, mert ő jóval többet akart cégének megőrizni, mint amit végül kapott?**

— Ezt nem tudom. Az én meggyőződésem az volt, hogy rögzíteni kell a pénz rendeltetését, mert ha a vételár fele a Matáv-ot illeti, egész más helyzet van, mintha csak az egyötöd.

— **Logikus és érthető, annál is inkább, mert így sokkal áttekinthetőbb a jövőkép.**

— Arról nem beszélve, hogy a vevő így tudja meg, hogy a jövőben milyen befektetésekkel kell számolnia. Meggyőződésem — a tisztázatlan körülmé-

Pál László

nyek miatt — így, ha vevő vagyok, kevesebbet kínálok, mint amit valójában ér.

— **Erről — ha jól emlékszem — nyilatkozott is a magyar sajtóban.**

— Igen. Egy-másfél hónappal a privatizáció előtt, és azt mondtam, ilyen körülmények között Magyarország néhány százezer dollárt veszíthet. Nagyon szép összeg a 870 millió dollár, de lehetett volna több is.

— **Csalódott?**

— Végül is nem különösen, ha azt nézem, ki vásárolta meg a Matáv eladható részét. Megnyugtató, hogy nem kalandorok kezébe került a 30,2 százalék. Ilyen szempontból örülök és üdvözlöm a végeredményt.

— **Beszélgetésünknek szép és sportszerű befejező mondata lehet, amit most mondott...**

— Lehetne, de azért mondom még egy momentumot. A törvény kimondta: létre kell, hogy jöjjön egy társadalmi távközlési tanács, hogy egyeztessen és társadalmi érdekeket képviseljen.

— **Ha jól tudom, létrejött.**

— Igen, de értesülésem szerint fizikai és jogi értelemben

igen kezdetleges állapotban. Véleményét eddig nem kérték még, kimaradt az alapvető döntésekből.

— **Miért történt ez vajon?**

— Én szerintem azért, mert a miniszter biztosította, saját szabad kezét ebben a folyamatban, a társadalommal szemben. Félek, ez visszaüt a későbbiek folyamán.

— **Már ne haragudjon, de nem a miniszter a tulajdonos, hanem az ÁVÜ Rt....**

— Az ÁVÜ Rt. játssza a tulajdonosi jogokat, de a törvény bőven ad szakmai feladatokat a minisztériumnak. Enélkül és minisztériumi döntés nélkül nem jöhetett volna létre semmi. S ha már korábban nem kívántos személyről beszélt; azt sem iartom kizártnak, hogy *Szeke- res Szabolcs*nak is ezért — vagy ezért is — kellett távoznia. Tudomásom szerint ő sem volt megelégedve a kiírás feltételeivel.

— **Pál úr, én azt hiszem, itt álljunk meg, és tegyük el magunkat későbbre. Köszönöm a beszélgetést...**

Veégh Ádám

A privatizáció rossz irányba halad

Pál László, a Magyar Szocialista Párt országgyűlési képviselője a privatizációs folyamatokról tartott előadást a sajtó képviselőinek. Mint bevezetőjében hangsúlyozta: meggyőződésük, hogy a privatizáció nagyon rossz irányba tart. Az MSZP nem privatizációellenes, de egészen más szempontok alapján képzeli el, mint a jelenlegi kormányzat.

— Ellenfeleink azt mondják, hogy egy baloldali párt biztos államosítani akar, és az állami tulajdon kizárólagossága mellett tör lándzsát. Ez nem igaz. Mi támogatjuk és akarjuk a privatizációt, de egészen más célok alapján. Kicsit leegyszerűsítve, ma úgy néz ki a kép: *a liberális pártok azt mondják, minden tulajdonos jobb, mint bármilyen állam.* Tehát nem az a lényeg, ki és hogyan privatizál, hanem hogy minél gyorsabban menjen végbe. A konzervatív pártok közül kettő szerint minden tulajdonos jó, akit ők választanak ki. Szinte teljesen érdektelen, hogy ez milyen következményekkel jár a gazdaság egészére nézve. Egy a fontos, hogy az általuk elképzelt módon valósuljon meg. A harmadik konzervatív párt szerint pedig csak a régi tulajdonosok jók, ezért menjünk vissza a 47-es állapotokhoz. Ezekkel szemben az MSZP azt mondja: *minden privatizációs folyamatot elfogadunk, ahol az eredmény az, hogy a gazdaság jobban működik, mint előtte.* Vagyis nem szabad öncélúan, politikai megfontolások alapján privatizálni. Nem tulajdonost kell keresni, hanem egy jobban működő gazdaságot létrehozni...

Mayer

A baloldali kormányokat Nyugaton is elfogadják

(Folytatás az 1. oldalról.)

igazságosság, az esélyegyenlőség, a szolidaritás. Az MSZP és az MSZDP is ezeket az értékeket képviseli. Mi közösen azt vállaljuk, hogy átalakítjuk a társadalmat azok ellenében, akik kiváltságokat akarnak.

Nagy Sándor tájékoztatója szerint a Szocintern elnöke élénk érdeklődést tanúsított a magyar munkavállalók problémái és a szakszervezetek tevékenysége iránt. Az információk birtokában *Mauroy elismerően szólt az MSZOSZ munkájáról.* Kiemelte, hogy a tb-önkormányzatok és az üzemi tanácsok megválasztásakor elért sikerei ellenére nem élt vissza helyzetével, hanem reáisan és higgadtan dolgozik a munkavállalók, a nyugdíjasok érdekeinek képviseletéért.

A Népszavának adott interjújában Pierre Mauroy szólt az MSZP és az MSZOSZ kapcsola-

táról, a szakszervezeti vezetők indulásáról a parlamenti választásokon. Erről a — nálunk erősen vitatott — kérdéskörrel a következőket mondta.

— *Nagyon örülök, hogy az MSZP-vel együttműködve szakszervezeti vezetőknek is esélyük van a parlamentbe jutásra.* A Szocialista Internacionálénak baloldali pártok és szakszervezetek egyaránt tagjai. A szociáldemokráciának eredeti formájában az a jellegzetessége, hogy társítani tudja a politikai és a szakszervezeti cselekvést. Ez jellemző a német, a skandináv és a brit szociáldemokrata gyakorlatra. Sajnos, történelmileg ez nem így alakult Franciaországban. Ez hátrányosnak bizonyult a baloldalra nézve.

Magyarországon bátran bele kell vágni a két tevékenység összekapcsolásába. A szociáldemokrata modell intézményesen egyesíti a kétfajta munkát. Ugyanakkor ügyelni kell arra —

figyelmeztetett —, hogy az érdekvédelmi szervezetek megőrizték függetlenségüket a mindennapi érdekharcok során.

Ha ugyanezen gondolatokat, véleményeket a hazai baloldali pártvezetők és szakszervezeti tisztségviselők hangoztatják, akkor a liberálisok és jobboldaliak kétkednek, fanyalognak, gyanakszanak, ellenérzésüknek és szembenállásuknak adnak hangot. A Szocintern elnökének, a nyugati világ kiemelkedő közéleti személyiségének — aki *Willy Brandt* után lett a világ-szervezet vezetője — talán elhiszik. Azt is, hogy Nyugaton is elfogadják a baloldali kormányokat, a baloldali koalíciós pártokat, ez nem veszélyeztetni nyugati kapcsolatainkat, a külföldi tőke beáramlását. Mindezt jobban veszélyeztetni a jobboldali populizmus, a nacionalizmus, a társadalmi béke felbomlása.

K. S.

A rendszerváltásból hiányzott az emberi szó Beszélgetés Bíró Zoltánnal, az NDSZ társelnökével

Választások, gazdaság, szakszervezetek, Nemzetközi Demokrata Szövetség. Úgy gondoltam, ezek lehetnének a kulcsszavai az NDSZ társelnökével, *Bíró Zoltánnal* készített interjúnak. Amikor előadtam javaslataimat, a tapasztalt politikus, közíró egyetértően bólintott, s máris a tárgyra tért.

— A választásokhoz választékot kell nyújtani. Ehhez új pártoknak is meg kell jelenniük, egyszersmind új politikára van szükség. A nemzeti demokraták ennek a választéknak fontos elemei. Mi nem hangoskodunk, mi dolgozunk. Elsősorban arra törekszünk, hogy jó jelölteket állítsunk. A cél ugyanis az, hogy a jelenleginél jobb minőségű parlament jöjjön létre. Nálunk nem feltétel a párttagság. Jelöltjeink kiválasztásának fő szempontjai: *az emberi minőség, a szakmai felkészültség, a politikai készség.* Választási kampányunkat a március 6-i országos gyűléssel indítjuk.

— Mit tart az NDSZ a legfontosabb feladatnak?

— *Úgy látjuk, hogy a gazdaság állapota a legfőbb probléma, következésképp, ez nemzeti sorskérdés.* Mi a gyakorlati munka hívei vagyunk, ezért igyekszünk megkülönböztetett figyelmet fordítani a gazdaság főbb kérdéseire: a gazdasági viszonyok rendezésére, a gazdaság hatékonyságának és biztonságának növelésére. Ezt követelik a fogyasztók és a termelők, a munkavállalók és a vállalkozók érdekei, de a munkanélküliség csökkentése, a jobb szociálpolitika kialakítása, a versenyképesség növelése is. Ennek érdekében viszont a közvagyonnal, a nemzeti értékekkel való ésszerűbb gazdálkodásra, jobban ellenőrzött privatizációra lenne szükség.

— Ezekkel a törekvésekkel egyet lehet érteni, ám mindehhez gazdaságélénkítésre lenne szükség, ahhoz pedig források kellenek.

— Ennek érdekében — a többi között — kezdeményeznénk a külföldi államadósság terheinek és az államigazgatási kiadásoknak a csökkentését. Szorgalmazzuk az ésszerűbb, a hazai vásárlóképeség és vállalkozói biztonság növelését célzó új adórendszer és hitelpolitika kialakítását.

— Ezek olyan kérdések, amelyek a munkavállalókat is érintik és érdeklik, az érdekvédelem hatókörébe is tartoznak. Hogyan látja a szakszervezetek helyzetét és szerepét napjainkban?

— A szakszervezetek a rendszerváltás során megnyerték az első csatát: vitathatatlanra tették társadalmi legitimitásukat és jelentőségüket. A második csata azonban most következik: *a belső megújulás, a szakszervezetek újjáépítése lentől felfelé.* A szakszervezetek, akármilyen gondokkal is küszködnek, a piacosodó, kapitalizáló társadalom egyik legfontosabb tényezői. Lényegesen nagyobb tömegek érdekeit kell megjeleníteniük, lényegesen nagyobb tömegkapcsolattal rendelkeznek, mint bármelyik párt. A munkavállalói érdekek képviselete — éppen a piacgazdaság következményei miatt — az egész nemzet szempontjából döntő kérdés lehet. Mert növekszik a kiszolgáltatottság, és a nép többségének kiszolgáltatottsága esetén nem lehet demokráciáról beszélni.

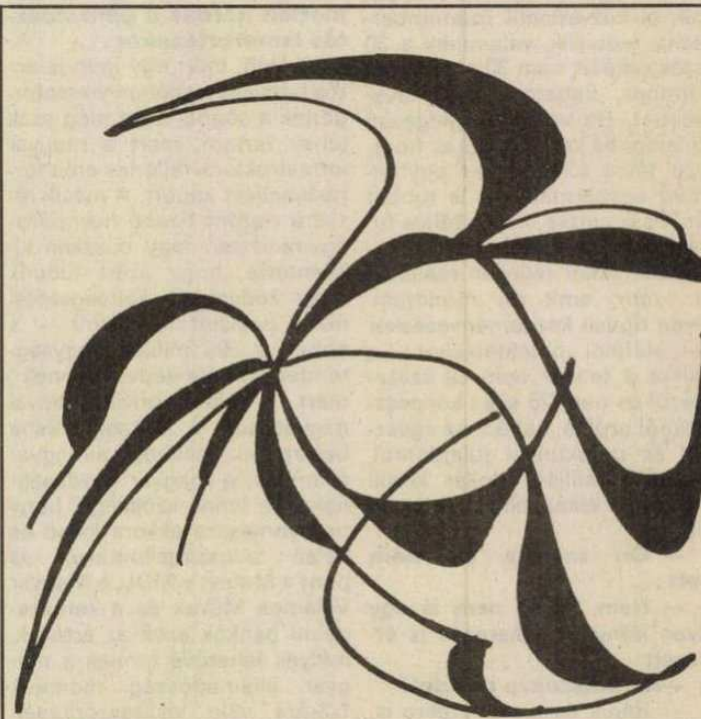
— Ezek alapján milyennek ítéli az emberek hangulatát, a társadalom közérzetét?

— Rosszabbodott a társadalom lelkiállapota. A rendszerváltás első szakaszában az okozta a legnagyobb csalódást, hogy nem érezték magukat ott, hon az emberek a változások sodrában. Azért, mert sem a kormány, a parlament, sem a pártok nem tudtak megütni olyan hangot, amilyenre vágytak az emberek 40 év után. Az *emberi szó hiányzott ebből a rendszerváltásból.* Főlényeskedéssel, nyegleséggel és hatalmi túlekedéssel nem lehet a nép bizalmát megszerezni, de elveszíteni lehet. A leendő kormánynak tehát fontos dolga, hogy megtalálja a megfelelő hangot a társadalommal, helyrebillentse az erkölcsi egyensúlyt és meg hozza intézkedéseit a gazdaság talpra állításáért.

Ehhez az kell, hogy a majdani kabinet háttérbe szorítsa az ideológiát és *flyanatos párbeszédet* folytasson a társadalommal. A nemzeti demokraták erre törekednek, ezt fogják előmozdítani.

— Köszönöm a beszélgetést.

Kárpáti Sándor

(Hunyadi Erzsébet rajza)

Pártokkal vagy nélkülük?

A szakszervezetek 1989 előtt a pártállami nómenklatúra részét alkották; a hatalmi centrum mélyen beépült a gazdaság és a szakszervezetek struktúrájába. A nómenklatúra vagy a hatásköri listák révén, vagy közvetlenül saját kádereit a kulcspozíciókba „kihelyezve”, olyan korporatív struktúrát hozott létre, amelyben a különböző gazdaságirányítási szinteknek csukógy, mint az érdekvédelem különböző szintjeinek transzmissziós szerepe volt a politikai csúcsok és munkavállalók között. A szakszervezet így voltaképpen a politikai hatalom akaratát közvetítette a tagsághoz, ami egyben meg is határozta az érdekvédelem mozgásterét.

A munkáltatók és az állam, valamint a szakszervezetek, egyazon hatalmi struktúra részeként, nem voltak képesek önálló szerepre; a politikai hatalmat képviselő tulajdonos állammal szemben a munkáltató maga is alkalmazott, tehát munkajogi függésben van.

Ellenzéki szerepben

Amikor 1987-ben megindult a szakszervezeti szervezkedés, első fokon valójában a különböző ellenzéki mozgalmaknak keresett legális keretet. A szakszervezeti szervezkedés a korábban illegálisan működő ellenzéknek legális megjelenési formát kínált; ebben az időben a szervezkedést megindító ellenzéki értelmiségnek az 1980–1981-es lengyel Solidarnosc szolgálhatott mintául: egy szakszervezeti keretek között kibontakozó nemzeti mozgalom képében. Ez a mozgalom lemond a hatalom átvételéről, cserébe viszont a hatalom széles körű társadalmi kontrollját szervezi meg. A Solidarnosc típusú horizontális struktúrák széles körű érdek megjelenítésére képesek, így a mozgalom képes a legkülönbözőbb érdekcsoportokat aktív önvédelemre mozgósítani a „hatalommal” szemben, gondoljunk a Solidarnosc félelmetes fegyverére, a „gördülő” regionális okkupációs sztrájkmozgalmakra. A legális szakszervezeti formában a mozgalom, anélkül, hogy politikailag konfrontálódna, folyamatosan képes nyomást gyakorolni a hatalom csúcsaira.

Az 1987–1988-ban induló hazai alternatív szakszervezeti mozgalmak azonban több lényeges ponton különböztek a lengyel előképtől. Az értelmiségtől indultak ki, s döntően értelmiségi vezetés alatt maradtak. Másrészt 1988 után egyszerűen lett, hogy a szakszervezeti mozgalom önkorlátozó jellege miatt nem alkalmas a hatalom átvételére, márpedig a szerveződő protopártok vagy pártok nem ellenőrizni akarják a hatalmat, hanem átvenni vagy részesedni belőle. Így bár rövid ideig a mozgalomnak szakszervezeti keret biztosította a legalitást, a pártok legális megjelenése után az alternatív szakszervezeteknek szakszervezetként kellett volna intézményesülniük. Ezek a szervezetek azonban nem váltak tömegessé, s ez a hiány akadályozta a szakszervezetként való intézményesülését. A magukra maradt csúcsoknak viszont be kellett folyniuk a pártok közötti hatalmi harcokba, ez óhatatlanul is egyik vagy másik párt szatellitjévé tette az alternatív szakszervezeteket. A bázis nélküli „csúcsok” nem képesek szakszervezetté intézményesülni.

Az 1990. évi választások után már világosan látszott, hogy a

magyar szindikalizmus jövője döntően az ágazati szakszervezetek, illetve az azokat tömörítő föderációk megújulásától függ. Am az új parlamentben az ágazati szakszervezetekkel szemben kimondatlanul is ötpárti paktum született, s öt párt ebben a kérdésben a kormánnyal, a Ligával és a Munkástanáccsal együttműködve megpróbálta az ágazati szakszervezeteket nyomás alá helyezni. *A szakszervezet-ellenes törvényeket előkészítő kormányzati munka vélhetően az 1990. októberi taxisblokádnál gyorsult fel.*

A nemzetközi szakszervezeti szövetségek számára azonban egyre világosabbá vált — s alighanem ennek nyomán itt-hon is terjedt a kényszerű felismerés —, hogy a „*hagyományos*” ágazati szakszervezeteket nem lehet „leváltani”. (Ahogy nem lehetett a hadsereget, a rendőrséget, az állami és a gazdasági bürokráciát sem.) Az új, független szakszervezetek felülről lefelé kiépített struktúrájuk, alacsony szervezettségük, az intézményesültségük alacsony színvonala miatt nem képesek az ágazati szakszervezetek helyére lépni. Sőt, a gazdasági helyzet romlása fokozatosan fékezni kezdte az ágazati struktúrák évek óta tartó erodálását, hiszen a munkavállalók önvédelmi szükségletei, ha gyakran csak szimbolikusan is, de formát és intézményt találnak az ágazati szakszervezetekben, amelyeknek vezetői néha már képesek hangot adni a gyakorlatban még hiányzó szolidaritási szükségleteknek is.

Normatívák

A különböző nemzetközi tényfeltáró bizottságok jól felismerték ezt. Visszariadva attól, hogy a szakszervezet-ellenes pártpaktumok és a kormányzati intézkedések a munkavállalók széles rétegeit sodorják katasztrofális helyzetbe (a hiányzó kollektív szerződések, a munkanélküliség, a csökkenő reálbérek stb.), tárgyalni kezdtek, antipátiáiktól függetlenül, az ágazati szakszervezetekkel is. A különböző nemzetközi szövetségek (részben a DGB, részben az AFL/CIO nyomására) kettős taktikát folytattak a magyar szakszervezetekkel szemben. Egyfelől továbbra is támogatják az új szerveződések, segítve intézményesülésük folyamatát, másfelől azonban — figyelembe véve az erőviszonyokat — *elvileg utat nyitnak az ágazati szakszervezetek nemzetközi elismerésének is.* A koalíciós kormányzat (ha fogcsikorgatva is) szintén tárgyalásokba kezdett az ágazati szakszervezetekkel. 1990 őszétől már világosak azok a követelmények, amelyeket a nemzetközi szakszervezeti szövetségek az egyes ágazati vagy konföderatív szakszervezetekkel szemben a nemzetközi elismerés fejében megkövetelnek:

1. Az államtól és a munkáltatóktól való teljes függetlenség, ennek szervezeti garanciái.
2. A szakszervezeteken belüli teljes körű választások megtartása, minden szinten, ezzel a vezetés legitimálása.
3. A szakszervezeti vagyonszerződések lezárása.

Ami itt a legfontosabb az az, hogy az 1. pontban impliciten benne van: a szakszervezeti függetlenségnek semmi köze egy párt és egy szakszervezet között megkötött szövetséghez. Világossá vált, hogy a szakszervezeti pluralizmus addig sem volt valóságos, a pártoktól való függetlenség vi-

szont csak az 1990-es parlamenti választásokig volt jogosult (de korántsem realizált) követelmény.

Függetlenség és szövetség

A „független szakszervezet” a plurális demokráciában azt jelenti, hogy a szakszervezet elvált az államtól és a munkáltatóktól, hiszen érdekegyeztetés alkalmával ez a két fél ül a szakszervezettel szemkösti oldalon. Ez az egyértelmű elválás nem zárja ki annak a lehetőségét, hogy a szakszervezet politikai szövetséget kössön egy vagy több párttal, vagy egyházzal; feltéve, hogy ez a szövetség elősegíti a munkavállalói érdekek érvényesülését. Ez persze egyben feltételezi, hogy a szövetség szempontjából szóba jöhető párt vagy egyház értékrendjében, ideológiájában sem szakszervezet- vagy munkavállaló-ellenes. Az tehát, hogy a szakszervezet egy kormánypárttal vagy ellenzéki párttal politikai szövetségre lép, nem érinti a függetlenségét mindaddig, amíg a munkáltatókkal és az állammal szemben megőrzi azt. Ezért léteznek szerző Európa-ban szocdem, keresztény, kommunista, munkáspárti stb. szakszervezetek. Ezzel szemben mielőtt egy párt szövetségét elfogadják, a szakszervezetnek definiálni kell önmagát, tehát tisztázni kell azt, hogy tag-sága milyen értékrendet, ideológiát képvisel. Ez a tisztázás azonban még ma is kockázatos. Nem véletlen, hogy a pártok sem néznek e kérdéssel szembe; a gyűjtőpártok, a néppártok könnyen „zsákmányoló” törpe pártokra hullanak szét.

Ha egy szakszervezet és egy párt szövetséget köt, nem az a kérdés, hogy a párt beviszi-e a szakszervezetet a parlamentbe vagy sem. Ez mindenütt fontos célja a pártok és a szakszervezetek szövetségének. A kérdés csak az, hogy a szövetség egyértelműen természetes vagy sem, az értékrendet, az ideológiát s a támogató tömegbázist tekintve. A szakszervezetnek elemei érdeke, hogy képviselői minél jobb érdekérvényesítő pozícióban legyenek a parlamentben, hiszen az alapvető információk megszerzését és feldolgozását, a döntések hatékony befolyásolását, tagsága érdekében az értelmes lobbizást így hatékonyabban láthatja el, mint a parlamenten kívül. Érett demokráciákban a szakszervezeti vezetők egy elnökválasztásban vagy parlamenti választásban fontos szerepet játszanak: a hatalom megosztása az USA-ban vagy Németországban nélkülük nem képzelhető el. Ha egy szakszervezetnek nincs erős pozíciója a parlamentben, marginalizálódhat, eszköze így többnyire csak a konfrontáció marad, különösen, ha a civil társadalom egyébként is szervezetlen vagy ha az érdekegyeztetésen született megállapodások nem kötelezik sem a kormányt, sem a parlamentet szinte semmire. A jövő kérdése, hogy a demokrácia parlamenten belüli és parlamenten kívüli intézményeinek szerves kapcsolata mennyire épül ki. *Senki sem akar szakszervezeti kormányt, de minden szakszervezet érdeke, hogy bekerüljön a törvényhozásba.*

Ennek a párttal kötött szövetségnek azonban egyértelműnek kell lennie mindkét fél részéről.

Ma talán leginkább ez az egyértelműség hiányzik.

Thoma László

Savanyú a szőlő?

Számos kérdés hangzott el azon a sajtótájékoztatón, amelyen Békési László ismertette az MSZP gazdaságpolitikai koncepcióját. Érthető az érdeklődés, hiszen húsbavágó témakörrel van szó, de azért is természetes az újságírók aktivitása, mert egy tekintélyes gazdaságpolitikus válaszai mindig érdekesek. Feltűnő volt azonban, hogy a kérdések jó része a szakszervezetek és a szocialista párt kapcsolatára vonatkozott. Pontosabban az MSZOSZ és az MSZP viszonyára, annak várható alakulására.

— Ez az ön személyes véleménye vagy az egész párté? — kérdezte az egyik lap munkatársa, majd folytatta a másik tollforgató: — Oszítja ezt a nézetet Horn Gyula is? És mi van akkor, ha ezzel az állásponttal nem ért egyet Nagy Sándor? — faggatóztak a jelenlévők. Az előbbi kérdés a korábbi Békési—Horn véleményeltérésekre vonatkozott, az utóbbi meg azt tudakolta, hogyan lehet majd egyeztetni az MSZP és a szakszervezetek álláspontját, ha a szocialisták kormányra kerülnek, és az MSZOSZ elnöke — támogatásukkal — bekerül a parlamentbe.

Ezek a kérdések nem véletlenek, nem előzmény nélküliek. A sajtóbeszélgetés előtt néhány nappal Orbán Viktor például nehezményezte, hogy Nagy Sándor az MSZP országos listáján megelőzte Békési Lászlót. Ehhez ugyan semmi köze a Fidesz elnökének, hogy mégis beavatkozik a szocialisták belügyeibe, annak az az oka, hogy a liberálisokhoz közelebb álló gazdasági szakértőt szívesebben látnák tárgyalópartnerként, mint a szakszervezeti vezetőt.

A Fidesz ugyanis nem szereti a szakszervezeteket. A fiatal demokraták szakszervezet-ellenességéről többször is meggyőződhattünk az elmúlt években. Akkor, amikor megszavazták a szakszervezet-ellenes parlamenti törvényt, amikor szembe helyezkedtek a tavalyi tb-választásokkal, amikor nem tárgyaltak az MSZOSZ-szel, helyette folyamatosan támadták a legnagyobb szakszervezeti szövetséget, legutóbb például az MSZOSZ és az MSZP választási együttműködéséért.

A választások közeledtével, s az MSZP népszerűségének fokozódásával együtt azonban enyhülni látszik a Fidesz szakszervezet-ellenessége. Most

már nem mondják, hogy nincs szükség a szakszervezetekre, hanem „*elismerik szükséges rossznak*”, tudomásul veszik a realitásokat, és ha kényszerből is, de számolnak az érdekvédelmi szervezettel.

A rendszerváltás kezdetén az SZDSZ-re is jellemző volt a liberálisok szakszervezet-ellenessége. A szabad demokraták magatartása azonban némileg eltér a Fidesztől. Annyiban különbözik tőle, hogy az SZDSZ is keményen támadta az MSZOSZ-t, de támogatta a rendszerváltás termékeként létrejött Ligát. Amikor azonban — a tb-választások eredményeként — azt látta az SZDSZ, hogy nem a Liga lett a meghatározó érdekvédelmi tömörülés, hanem az MSZOSZ vált az ország legnagyobb és legerősebb szakszervezeti szövetségévé, akkor módosított az álláspontján. Különösen az SZDSZ szocialliberális szárnya.

Ami a kormányzó pártot és koalíciós szövetségeseit illeti: *ők sem vádolhatók azzal, hogy szakszervezetbarátok lennének.* Ott tettek be a szakszervezeteknek, ahol csak lehetett — különösen az MSZOSZ-nak. Összeugrasztották, megosztották az érdekvédőket. Jól jött ehhez a szakszervezeti vagyon megosztása. Gondoskodott a kormány arról, hogy állandó választásokra kényszerüljenek a szakszervezetek, hogy addig se tudjanak érdekvédelemmel foglalkozni. Csak akkor engedték a kabinet a szakszervezeti követeléseknek, ha a figyelemztrájkok erre kényszerítették. *Elérték viszont a parlamenti szavazógépezettel, hogy szakszervezet-ellenes törvényeket fogadjon el az Országgyűlés,* és megkurtítsák a szakszervezeti jogokat az új munka törvénykönyvében.

Gyanakodva és aggódva figyelték ugyanakkor az MSZP és az MSZOSZ kialakuló kapcsolatát, erősödő partneri viszonyát. Félelemérzésük csak fokozódott a tb-választások eredményei láttán. Természetes reakciójuk lett, hogy ellenezzék a szakszervezeti vezetők indulását a parlamenti választásokon, s kitört a pánik, amikor az MSZOSZ szocialista-szocialdemokrata platformjának vezetője és az MSZP elnöke aláírta a választási együttműködésről szóló megállapodást. Összeállt a baloldali blokk — hallottuk, olvastuk az ellenőrköt mozgósító értékeléseket, felhívásokat.

A riadalmat csak erősítette az a hír, hogy megalakult az MSZOSZ-ban a Munkáspárttal szimpatizáló Munkásplatform is.

A kormánykoalíciónak természetes joga van aggódni, de maguknak, saját politikájuknak köszönhetik a következményeket. Gondoljanak vissza arra, hogyan kezelték a munkavállalók gondjait a törvényhozásban, igényelték-e, figyelembe vették-e a szakszervezetek jelzéseit, javaslatait? Szóba álltak-e az érdekvédőkkel, folytattak-e velük párbeszédet? *A néhai miniszterelnök nem tárgyalta a szakszervezetek képviselőivel, de a jelenlegi kormányfő sem szakított még időt a velük való találkozásra.* Akkor reklamálnak az urak? Miért aggályoskodnak és féltékenykednek az MSZOSZ és az MSZP együttműködése láttán? *Savanyú a szőlő?*

Vannak persze jóindulatú, együtt érző aggodalmak is. Lehetőséges-e, illetve hogyan lehetséges akkor együttműködni a szocialistáknak és a szakszervezeteknek, ha az MSZP kormányon lesz és Nagy Sándor, meg a társai is ott ülnek a t. Házban?

Igen, lehetséges az együttműködés. Ezt mutatják a fejlett nyugati országok példái. Az érdemi partnerség alapját az képezi, hogy a baloldali pártok és a szakszervezetek természetes szövetségesek. Ez azzal jár, hogy könnyebben szót értenek, nagyobb a lehetősége a meg egyezésnek, a szociális béke megőrzésének.

Ez persze nem jelenti azt, hogy mindig és mindenben egyetértenek és megegyeznek majd; hiszen azonos értékeket vallanak, de más a nézőpontjuk, eltérő szerepkörben tevékenykednek. A nézeteltérések, a véleménykülönbségek, sőt a konfliktusok, nemcsak nem zárhatók ki, de természetesen tekinthetők. Ha az érdekvédők mindennel vita és ellenvélemény nélkül egyetértenének, akkor feladnák a szakszervezetek szerepét, funkcióját, méltatlanná válnának a munkavállalók bizalmára. Ezek a különbözőségek azonban kezelhetők — éppen az érdek- és értékazonosságok okán. Hozzáteve természetesen, hogy ezt majd a gyakorlat dönti el. A puding próbája ugyanis az, hogy megegyék. A puding elkészültéig azonban van még egy kis idő...

— Kárpáti —

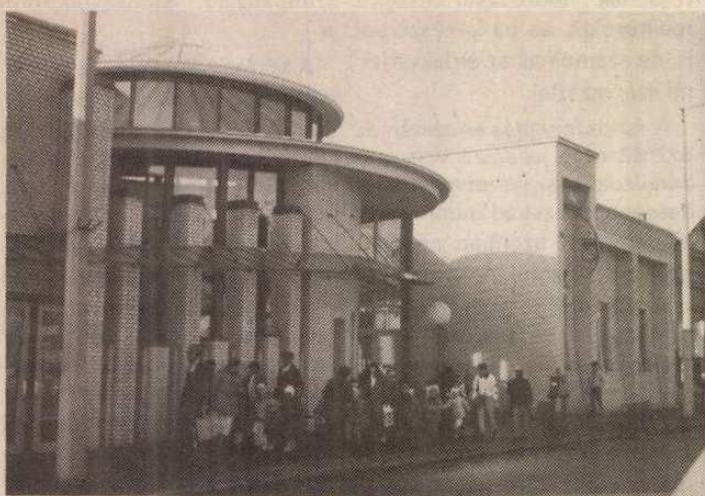

Hosszú vajúdnak után Gödöllő belvárosában végre megszületett a város új postahivatala.

A több mint 10 éves elhúzódnak nem az építők hibája — hiszen ők egy év (!) alatt felépítették a jelek szerint minden igényt kielégítő létesítményt —, más okai voltak a hosszú várakozásnak, de erre most borítsunk fátylat.

S ami szintén egy kisebbfajta csoda az az, hogy a kivitelező *Architekton Rt.* alig lépte túl az építésre előirányzott 114 millió forintot, s tegyük hozzá azt is azért, mert a kivitelezés utolsó fázisában a Budapesti vidéki igazgatóság a korszerűbb felszerelések kiegészítését, a pótmunkákat kért és rendelt el.

ORSZÁGJÁRÁS ORSZÁGJÁRÁS

Esküszöm, nem irigyeltem azt a rablót vagy gépkocsitolvajt, aki múltkorában a Debrecen—Mátészalka—Fehérgyarmat útvonalon próbált elszkolni üldözői elől. Persze csak ha volt ilyen, de hogy valakit derék rendőreink igen szorgalmasan kereshettek, arra bizonyíték, hogy minket is hétszer állított meg 150 kilométeren belül. Hogy mást hányszor, foglaltam sincs, de hogy nekünk minden állampolgári kötelességtudat mellett már elégünk volt a tulajdonképpen kedves és udvarias megállításokból, az biztos. Kértem is a „hetedik közeget”, ha egy mód van rá, ugyan szóljon már bele a derék lógó csicsergőbe a várható nyolcadik „stoppos” kollégájának; igaz, hogy loptuk az autót, a gépkocsivezető kolléga pedig csak két méterre lát, de azért jó emberek vagyunk, s ne állítson meg. S eljőve a nyolcadik ellenőrző pont, tisztelgés, és továbbbotintó kézmozdulat... Ettől aztán úgy meghatódunk, hogy két nap után hazatérve, szürke, sokat próbált Ladánkat visszadtuk jogos tulajdonosának; szakszervezetünknek, kollégám szemüvegét csináltattam, én meg megfogadtam: „ha lehet, a következő életemben Nyírbátorban leszek postás.”

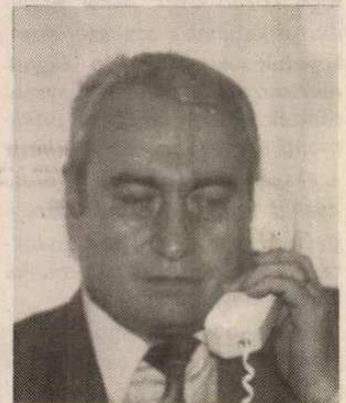
A miértre roppant egyszerű a magyarázat.

Tapasztalataim szerint ilyen szép — és főleg új — postahivatal kevés van az országban. Igaz, ennek létét alaposan megszenvedték a régi ben dolgozó postások. Mert az is bizony igaz, a régi hivatalnál pocsekább állapotú kevés volt — vagy van — az országban. Szerencsére ez már a múlté. Örülünk a jelennek még akkor is, ha a körzet nem az anyagiakban dúsuló területek közé tartozik.

Mátrai István hivatalvezető küllemén mindez egy csöppet sem látszik. Már megbocsássanak a hasonlatért, de olyan a megjelenése — ruházata —, mint egy igen jól menő nagyvárosi bank vezérigazgatójának, s ezzel nem a máshol tevékenykedő vezetőket akarom leminősíteni. Ilyen és kész, de azért azt leírnám, hogy mikor arról kérdeztem, a főérdemet feleségére hártotta.

S hogy ne csak a szépről és jóról beszéljünk; ő is hátrahatna egy pár dolgot az építők tartozik számlájára — s most nem az

elég alapos átadási határidő csúszására gondolok —, hanem például olyan „apróságokra”, mint a beázás, vagy az ajtókeretek egyre nyilvánvalóbb vetemedése. Sajnos úgy tűnik, kicsit előbb kellett volna az alap adó fáról elzavarni azt a bizonyos mesebeli rigót. Gond még az is, hogy a létszám — Mátrai István szerény fogalmazásában — „kicsit” kevés. Ez aztán azt eredményezi, hogy van olyan kolléga, aki reggel fél héttől estig kénytelen tevékenykedni. Nem szerencsés dolog nyilvánvalóan, de reméljük, ez nem tart örök időket. Az érdeklődők, a messziről jött kollégák látogatása viszont egész biztos, hogy még sokáig. Tárt ajtókkal várják őket, de ments isten, hogy a vetemedés miatt...

Mátrai István

S ha már eljötték Nyírbátorba, szabadon számukra egy másik hivatal megtekintését is ajánlani. Ez pedig az immár három éve működő új fehérgyarmati posta. Egy hároméves hivatalnál persze az új szót idézőjelbe kéne tenni, de ebben az esetben ez teljesen felesleges, mert ilyesmire mondják azt, „olyan, mint újkorában”. És ebben nincs semmi túlzás. Valóban olyan.

Teljesen más, mint a nyírbátori, s nem azért, mert Kuller Ferenc hivatalvezető szobája fele akkora, mint Mátrai Istváné — igaz, ha súlyra mérnénk ketőjüket, ez lenne logikus —, de más stílus, más építkezési mód az itteni jellemző.

Fehérgyarmaton tágas tárgyalószoba, vendégszobák találhatók — Nyírbátonak ilyen nem jutott —, de ebben nyilván az is szerepet játszik, hogy az épületet még a posta és a távközlés szétválása előtt tervezték.

ték. S ha már a távközlésről is szó esik; este 11 órakor megpróbáltam Budapestre telefonálni. Több mint félórás kínlás után sikerült csak.

*

— Miért van ez? — kérdeztem erről másnap délután Bárány Endrét, a debreceni távközlési igazgatót, remekbe szabott új épületükben.

— Melyik budapesti központhoz tartozó számot hívott? — kérdezte ő.

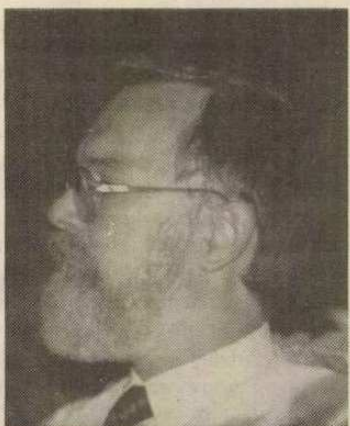
— A Krisztinát — válaszoltam.

Mielőtt a miértre válaszolt volna, hosszas és mélyen együttérző pillantást vetett rám, s ebből egyből megértettem, ha legközelebb Fehérgyarmatról akarok Budapestre telefonálni, költöznek mondjuk Lágymányosra. Krisztinát nem szereti az itteni rendszer, sőt kifejezetten utálja. S mi van akkor, ha mondjuk kiváló, igazán nem régi „leánykánkat” átkereszteljük Ödönre? — netán Lipótra? Bocsánat, Lipót már van. Tercs is, de végül is fogjuk fel a dolgokat optimistán; elég hosszú az utónévválaszték. Talán egyszer a ki szeret kit és mit is tisztázódik... De ez már legyen a Matáv-ot 30,2 százaléban megvásárolt új tulajdonosok gondja.

Bárány Endréé pedig az, hogy miként tudja továbbfejleszteni az amúgy rohamléptekkel fejlődő Debrecen és környéke távközlését. Elmondása szerint hacsak az utóbbi évben — években — történeteket veszi figyelembe, s a sikerélményekre gondol, akkor jól érzi magát.

Debrecenben elkezdődött valami, amit legjobban talán dinamizálódásnak, alapos szemléletváltozásnak lehet nevezni. S ez nagyon fontos, mert hatalmi szóval, s állandó meggyőzéssel igen nehéz dolgozni. S hogy miért nem százszázalékos az igazgató boldogsága? Azért, mert ő úgy érzi, az utóbbi három évben túlságosan be-

lefelejtkeztek a napi munkába, s a belső működés sem alakult ki tökéletesen. Amiért pedig végképp nem irigylem az igazgatót, az a 448(!) önkormány-

Bárány Endre

zattal való kapcsolattartás rendszere, egyáltalán az önkormányzatok kezelése. Így aztán nem csodálkozom, mikor napi munkaidejéről kérdezem: pontos óraszámot még véletlenül sem tud mondani. S ennek teljesen logikus következménye az is, hogy a családdal való esetleges hétfégi együttlétet is beárnyékolja a következő feladatokat való töprengés. Félreértés ne essék, Bárány Endrének esze ágában sem volt panaszkodni, csupán tényeket regisztráltunk. Ezek pedig megkerülhetetlenek, s azt hiszem, keményen hozzátartozik napi életünkhöz.

Fehérgyarmattól alig pár kilométer Tarpa, az Esze Tamás — és felkelő jobbágyság révén — nevét a magyar történelemben örökké ismertté tevő község.

Új szabadságharc szerveződéséről mostani látogatásunkkor nem számolhatok be, csupán egy új — és nagy érdeklődéssel várt — lap próbaszámának megjelenéséről. Ez pedig az „Új Kelet”, melyet rövidesen hetilappá válása után a posta terjeszt majd.

Hogy ez így van, fotónk is bizonyítja.

Éljünk okosan

Sokszor számon kérjük önmagunktól és másoktól is, hogy okosan irányítsuk sorsunkat, de ezt nem oktatják az iskolában, és az e témakörben kiadott könyvek is többnyire csak az élet egy-egy szűk szeletkéjével foglalkoznak, nem tárgyalják az összefüggéseket. Az ember pedig rendszert alkot, és a szervezetében éppen úgy összefügg minden mindennel, mint a természeti és társadalmi környezetében. Ezért van szükség olyan könyvsorozatra, amely a születéstől a haláláig az élet minden jelenségét összefüggéseiben elemzi, ismerteti.

Bozsik Valéria újságíró Éljünk okosan címen életviteli tanácsadó enciklopédia kiadását tervezi, amelynek célja az, hogy változó körülményekben az alkalmazkodást úgy, hogy mindenki egyénileg boldog és társadalmilag hasznos életet élhessen. A kiadó a könyvsorozatot 12 kötetre tervezi, amelyek címe: Önismeret, Társadalmi kapcsolatok, Szerelem, Házasság, Gyermekek, Család, Karrier, Otthonalapítás, Egészség, Tanulás, Szórakozás, hobbi, Állampolgárok vagyunk, Haljunk okosan! A köteteket 1-2 hónapos időközökben jelentetik meg az olvasók kívánsága szerint. A megrendelőnek az első kötet befizetésére csekket küldünk, utána minden kötetben megtalálják a következő kötet befizetésére szolgáló csekket. A könyveket a megjelenés után postán küldjük el. Az egyes könyvek ára 450—550 forint között lesz.

Megrendelhetők levelezőlapokon szerkesztőségünkben a kötetek címének megjelölésével.

Selyemzsinór a fiókban

Valamikor réges-régen, ha a török birodalom fejének, a szultánnak nem tetszett valamely magas rangú alattvalója ténykedése, az ügyet pofon egyszerűen rendezte le. Megbízottjával elküldött számára egy szíven adjusztált selyemzsinórt, melyet az illető köteles volt saját önnön nyakára hurkolni, aztán... Aztán a többit már sejtik. Tiltakozni lehetett ugyan, de teljesen fölösleges volt. Akkor legfeljebb agyonverték. S mielőtt ezen bárki csodálkozna, szeretném megjegyezni, hogy a Munkaügyi Bíróság fogalma akkortájt még ismeretlen volt. Ezt kicsit később vezették be, s innentől kezdve legalább panaszkodni lehetett, bár az eredmény sok esetben a nullával volt egyenlő.

Rajnainé Tüser Judit, a balatonfenyvesi Matáv-üdülő vezetője

Ki ül be a hintába?

tője ugyan nem kapott az előbb említett képzeletbeli selyemzsinórból, de — finoman fogalmazva is — annál több félreértelmezést, később felszólítást: ugyan, csomagoljon már, és távozzon. Természetesen saját kérésére. Mindezt az üzemeltető Posta és Távközlési Szociális Ellátó Kft. illetékeseitől. A miértre elég nehéz magyarázatot találni, egyrészt azért, mert Tüser Judit igen magas vendéglátó-szállodai ipari képzettséggel rendelkezik, másrészt mert pályázat útján elnyert vezetői munkája ellen múlt év végéig úgyszólván semmi panasz sem merült fel. Innentől kezdve felgyorsultak az események, s az egyre keményebb — Tüser Judit szerint mondva csínált —, és fülbe sügött ejnye-ejnyének még jóindulattal sem nevezhető megjegyzések sora következett, sőt a kft. vezetőjével történt többszöri megbeszélés, mely előrevetítette a mostanra már furcsán véget ért történéseket.

Az első és talán legsúlyosabb vádpont az volt, hogy az üdülő vezetője áron alul ajánlott ki csoportoknak, egyéneknek szobákat, s ezzel érzékeny veszteséget okozott a kft.-nek. A baj csak az, hogy egy év közepén — június — kapott hiányos és pontatlan árutárat, mely csak 1993. július 13-án öltött végleges formát, aligha alkalmazható arra az üdülővendégre, aki addigra már árkon-bokron túl volt. Mikor Tüser Judit ezzel kapcsolatban az idegenforgalom talán legegyszerűbb és szokásos szabályát említette — nevezetesen azt, hogy egy árutáratnak már az idején előtt

illik elkészülnie — Badacsonyi úr, a kft. igazgatója illetéktelen és rosszindulatú kioktatásnak vette.

Ezt megelőzte egy korábbi fizetésemelési kérelem, melyre a vezető az igazgató urat Balatonfenyvesre invitálta megbeszélendő, hogy reális-e például egy szakács vagy szakácsnő részére havi nettó 8000-9000 forintot fizetni. Badacsonyi úr leutazott, lett fizetésemelés — kivéve a vezetőnek —, de a szeptemberi megbeszélésen ez már úgy vetődött fel, hogy Tüser Judit szándékosan bomlasztotta a közösséget, s ha az igazgató nem megy le rendet csinálni, fejreáll az üdülő. Ugyancsak itt hangzott el, hogy a vezetőnő „lepaktál az ellenséggel”, s ez alatt a gazdasági irányítás (?) munkatársait kell érteni, akikhez Tüser Judit gazdasági számviteli kérdésekben elsődlegesen fordult, s nem a mindehátig igazgató úr ajsajtát fe-

szegette nap mint nap. Aki egyébként kitűnő gazdasági és szervező hírében áll, de a már többek által elmondottak alapján ebben egyre jobban kételkedek. Kételkedek, mert nem tartom jó vezetőnek azt, aki többmillió értékkel gazdálkodó vezetőknek képtelen szabad kezét adni valójában — az összértékhez viszonyítva — filléres ügyekben.

Egyetérték viszont abban, hogy az alkalmatlant azonnal és rögvest lapátra kell tenni.

Balatonfenyvesen viszont valami nem erre utal.

Itt valami más történt. Erre utal különben az is, hogy Tüser Judit „önként” vállalt felmondásának másnapján már megjelent az újonnan kinevezett vezető, s hamarosan megkezdődött az átadás és a leltár. Az új vezető személyéről csak annyit, hogy a most távozott vezető annak idején pont előtte nyerte el a balatonfenyvesi Matáv-üdülő vezetői posztját. A selyemzsinór tehát nem maradt a képzeletbeli fiókban... Hogy ki csomagolta, és ki kézbesítette — azt gondolom —, erről még fognak olvasni.

Következő számunkban interjút szeretnénk készíteni Badacsonyi úrral, az üzemeltető kft. igazgatójával, bár azon sem csodálkozunk, ha a Matáv privatizációja a következő időszakban teljesen más helyzet elé állítaná a nyilatkozót, mint ami most van.

Az egyébként roppant kedves és barátságos üdülő jelenleg téli álmát alussza, s hogy miről álmodik még, sejteni sem lehet...

ORSZÁGJÁRÁS ORSZÁGJÁRÁS

Hévízen megszűnik a postásgyógyüdülő?

Lehet, hogy a cím elolvasása után sokan meglepődnek. Pedig a hír nem kacsa. Így a kérdés is indokolt. A Nemzeti Üdülési és Utazási Rt. a Postásüdülőt máris úgy kezeli, mint sajátját. Átalakuló gazdasági és politikai körülményeinkkel sok mindent meg tudunk magyarázni. De azt, hogy az 1928. évben a postások összefogásából, „fil-léréiből” Hévízen megépült, majd bővült és minden igényt kielégítő gyógyüdülő most megszűnjön mint a postások üdülője, annak okát lehet indokolni, csak legyen, aki azt elfogadja.

Miről is van szó? Miért szűnik, vagy már meg is szűnt az üdülő? Volt már idő, amikor egykori vezetőink nagylelkűen felajánlották, és a SZOT kezelésébe került. Akkor sem kérdezték meg a postástársadalmat, mit szólnak a döntéshez. Az igaz, hogy kapott a posta 50 százalékos beutalórészesedést a SZOT-tól, így az üdülő fele tele volt postásokkal. De ennek is ára volt: 1975. évben 15 milliót, majd 1982-ben 50 milliót áldozott a Posta az elvégzett felújítási, beruházási munkálatokra, hogy a Postások Szakszervezete a beutalók felét megkaphasa. Közös kooperáció volt ez, a Posta, a tulajdonos volt a fizető, a SZOT csak üzemeltető. A megfelelő dokumentumok megtalálhatók a keszthelyi Földhivatalban és a Posta Vezérigazgatóság szociális szakosztályán.

És most hol tartunk? Rendszer- és gazdasági átalakulásunk okán *végszélybe került a Postásüdülő*. Az az üdülő, mely 66 évig fogadta a műszaki és forgalmi dolgozókat és 23-féle reumatikus megbetegedésre adott gyógyulási lehetőséget. De jól érezték magukat a nászutas fiatalok is, mert hatalmas, ősfákkal árnyat nyújtó parkja, belső és külső szabadterei gyógymedencéje a téli és nyári időben is élvezetet nyújtott a beutaltaknak. Népszerűségét növelte a hazai és külföldi vendégek között az is, hogy orvosi ellátását ma is a súlyfürdő Európa-szerte elterjedt felalálójának orvosai, a Moll család látja el. *Ilyen értéktől bűn lenne megfosztani a postások társadalmát.*

Persze, a ház továbbra is üdültetésre alkalmas szálloda lesz, de kinek a hasznára? Nem mindegy, hogy a postások hogyan és hányan kerülhetnek majd az üdülőbe. Ha egyszer a postások és a Posta áldozatával épült és szépült a ház, most miért adjuk át ismét végleg talán egy tollvonással azt egy teljesen új szervezetnek?

Tudom, a Posta szervezeti formája is átalakulóban van. Lehet, hogy nem lesz egy országos postai szerv, mely az üdülő további működtetését el tudná vállalni. De egy kisebb szervezet, mondjuk a szakszervezet vagy a Távközlési Dolgozók Biztosító és Önszegélyező Egyesülete, netán a Távközlési Dolgozók Alapítványa is átvehetné, privatizálhatná. (A privatizáció lehetősége ez évre is áthúzódott.) Aki azt a létesítményt okosan kezeli és működteti a jövőben (végső fokon akár nyugati tőke bevonásával), az csak nyerhet. Visszavétele megnyugtató a postások társadalmát, mert sokan nem felejtették el az üdülő könnyelmű felajánlását.

Az üdülő népszerűségét, életképességét ma is mutatja az a tény, hogy az elég lerobbant üdültetés közben a Hévízi Vagyonkezelő Kft. által működtetett Postásüdülő múlt évi mérlege gazdaságossági szempontból kiemelkedik az ország összes üdülői közül. A Nyugat közelsége is biztosíték arra, hogy megfelelő vezetéssel és menedzseléssel az üdülő aranybánya lehetne.

Úgy vélem, a postások aggodalma jogos. Nem mindegy, hogyan mehetünk gyógyulni, pihenni abba az üdülőbe, ahol érezzük a magyar postások család közösségét. Nem megtűrt „beutaltak”, hanem kicsit hazamenő ismerősök voltak a házban. De reméljük, a Postásüdülő továbbra is marad a postásoké, és aggodalmunk feleslegessé válik.

Szantner György
nyugdíjas,
volt üdülővezető

A fehérgyarmati MATÁV

Peer Gynt hazájában jártunk, avagy ilyen a norvég modell

A Norvég „MSZOSZ” LO Székházában Gunnes Stein előadásának második részében az LO és a munkáltatói szervezete kapcsolatrendszeréről és az érdekvédelem szabályozásáról beszélt. Az érdekegyeztetés alapjait 1927 óta törvény szabályozza. A munkaerőpiac két oldala a munkáltató és a munkavállaló. A munkáltatók több szervezetbe tömörültek, közülük meghatározó a legerősebb, a Norvég Központi Munkáltatói Szervezet, az NHO. Az NHO-n kívül működik még a helyi önkormányzatok munkáltatói szervezete, az állami vállalatok és az állami alkalmazottak munkáltatói szervezete. Az NHO, mint a legnagyobb munkáltatói szervezet a magánszektor szereplőit fogja össze.

A munkavállalói oldalon az LO a legnagyobb szakszervezeti tömörülés, 25 szakmai-ágazati szakszervezet alkotja, 950 ezres tagsággal. Az LO-n kívül még működik az Akadémikusok Szakszervezete 230 ezres tagsággal.

A szakképzett dolgozók szakszervezete, az „YS” 53 szakmai szakszervezetet foglal magába 190 ezres tagsággal. A szövetségeken kívüli szakszervezetekben mintegy 120 ezer tagot tartanak nyilván. Az összes foglalkoztatottra vetített szervezetség 57 százalékos, ami jóval magasabb, mint az európai átlag. A tárgyalások formái: kollektív csoportos tárgyalások, de egy-egy ágazat külön is folytat tárgyalásokat. Előbb a főtárgyalásokra kerül sor. Az NHO és az LO köt országos szintű és keretmegállapodást. Ezt követi a kisebb szervezetek egymás közötti megállapodása.

Az NHO és az LO a megállapodásait a magánszektorra és ezen belül az ipari területre terjeszti ki. Az ezen a területen dolgozók a legveszélyeztetettebbek. A kollektív megállapodások általában két évre szólnak. A központi megállapodások fő része a két év alatt nem változhat. A kollektív megállapodásnak a béralku része a piaci hatásokra az újabb menet közbeni tárgyalások alapján változhat.

A központi bértárgyalások rendszere 1987 óta működik az NHO és a LO között. A központi bértárgyalások és -megállapodások jótékony hatással voltak a norvég gazdaságra. Minden LO-tagszakszervezet vezetője tagja a bértárgyalások titkárságának.

A béremelési mérték kialakításához tagsági szavazást vesznek igénybe.

A központi tárgyalások a béremelésen kívül kiterjednek a munkaidő, a szabadság, a rugalmas munkaidő kérdéseire is. Az LO a bértárgyalások alkalmával fokozott figyelmet szentel az alacsonyabb keresetű munkavállalókra. A százalékos bérfejlesztésről áttértek az elmúlt években az abszolút értékű bérfejlesztésre, összegszerűségben határozzák meg az emelés mértékét.

A munkáltatók a munkavállalók érdekvédelmi szervezetei és az állam között létrejött megállapodások alapján működik az

ár- és bérstoprendszer és az indexfüggő bérrendszer. Az állami alkalmazottak és a közszolgálatban dolgozók területén központi bértárgyalások szereztek történet a béremelés. A helyi kollektív megállapodásoknál lehet még a központi megállapodáshoz képest pluszt adni a helyi kondíciókhoz mérten. Az ipar területén 50-50 százalékos a megoszlás a helyi és a központi megállapodások között.

A konfliktusok kezelése. Sikertelen tárgyalások esetén kötelező a békéltető belépése tárgyalásokba. A békéltetőnek 10 nap áll a rendelkezésére, hogy a szemben lévő feleket a megállapodás közelébe hozza. A békéltető tesz javaslatot a megállapodásra. A javaslat az ő javaslata.

A tárgyaló felek döntenek el, hogy a békéltető javaslatát elfogadják, vagy nem tárgyalási alapon? Sikertelen békéltetés után kerülhet sor a sztrájkra.

Az előadás és egy kiadós ebéd után kerekedtünk fel egy napos kirándulásra Sfold megyébe Sarpsborg városába. Sarpsborg Oslóhoz közel, hetven kilométerre található. Utközben a busz ablakán át jellegzetes — a Bergmann-filmekből ismert — északi táj tárult eléink. A maga monoton — itt ott egy-egy fasor vagy családi ház által megszakítva — fehérségével, ugyanakkor mégis valami megfoghatatlan fenséges-séggel.

A városba érkezésünk után az LO megyei képviselőtén Rolf-Thore Hildebrandt, a képviselő vezetője fogadta csoportunkat. Itt érte e sorok íróját egy nem várt, de annál örömelebb meglepetés, a másik vendéglátó, Morten Olsen a Norvég Postászakszervezet delegációjának tagjaként két hetet nyáron hazánkban töltött. Régi kedves ismerősként köszöntöttük egymást. Morten a megyei képviselőtén két éve dolgozik függetlenítettként, a postai munkahelyéről kikérve.

Rolf-Thore Hildebrandt röviden ismertette a képviselő munkáját, kapcsolatrendszerét. Igazán élvezetes volt az előadása, mert az egész lényén érződött és át is ütött, hogy izzig-érvig szakszervezeti ember, és olyan, aki két pillanat alatt kapcsolatot tud teremteni a másik emberrel, talán nem véletlen, hogy ezen a területen tevékenykedik.

Többek között elmondta, hogy a megyei képviselő fő feladata munkahelyek megtartása, biztonságának megőrzése, az új munkalehetőségek teremtése a megyében. Ebből adódóan elsősorban a megyét érintő gazdaságpolitikával, környezetvédelmi gondokkal, az ipar és a mezőgazdaság fejlesztésével foglalkoznak. Az LO megyei szervezete olyan metel az alacsonyabb keresetű munkavállalókra. A százalékos bérfejlesztésről áttértek az elmúlt években az abszolút értékű bérfejlesztésre, összegszerűségben határozzák meg az emelés mértékét.

A munkáltatók a munkavállalók érdekvédelmi szervezetei és az állam között létrejött megállapodások alapján működik az

alkalmi szövetségre lép, a munkaadók szövetségének (NHO) megyei képviselőtével, a helyi önkormányzattal szemben. Az LO megyei képviselőte háromszáz szakmai alapszervezet területén fejt ki tevékenységét. Minden olyan területen, ahol jelen van az érdekvédelem (munkásvédelem, szakképzés, továbbképzés, munkahelyi környezet, fogyasztói érdekvédelem), közös szakbizottságot működtetnek az ágazati szakmai szakszervezetek részvételével.

Az LO megyei képviselőte — pályázatokon nyílt lehetőségek alapján — olyan kutatásokat is támogat, melyek a munkavállalókat is érintik, így például környezetvédelmi kutatások, számítástechnika, anyagok újrafelhasználása.

A megyei képviselőte a szakszervezeti tagok részére jogsegélyszolgálatot biztosít. Az

alapszervezetek béralkutárgyalásaira szakértői támogatást ad.

A képviselőte tevékenységében hangsúlyos szerep jut az ifjúsági, a család- és nőpolitikai gondok megoldásának. Az ifjúsági, család- és nőpolitikai bizottság rendelkezik egy-egy függetlenített tisztségviselővel.

Az LO megyei irodájának tisztségviselői napi információs és személyes kapcsolatban vannak az alapszervezetek tisztségviselőivel. Kiemelt szakszervezeti feladat az információk gyors áramlásának biztosítása, a tisztségviselők képzése, továbbképzése.

A képviselőte állományában tíz függetlenített tisztségviselő dolgozik, munkajogilag a képviselőte vezetőjéhez tartoznak, és az LO biztosítja számukra a munkabért.

(Meszlényi)
(Folytatjuk)

(HUNYADI ERZSÉBET RAJZA)

NYÍLT LEVÉL

Nekem az apai nagyapám, az apám és az apósom is postás volt. Közülük ketten (apám és apósom) a volt Posta Központi Műszaki Hivatalból ment nyugdíjba, sajnos már egyikük sem él. Én is itt dolgozom — igaz most már a PKMH, a Helyközi Távközlési Igazgatóság Budapesti Távközlési Gócézem — e címet viseli.

Mindhárom felmenőm egészségét, a családjáikat és az enyémet is gyermekkoromban a volt Postás Betegségügyi Egyesület (lehet, hogy a név nem pontos) orvosai) tartották rendben, nem is akárhogy. Mert akkor ez az intézmény még létezett!!! Most, hogy majdnem mindenki — főleg az egyházak — követelik vissza azt, ami valamikor az övék volt, így az a véleményem, hogy mi, postások és távközlésiek is követeljük vissza ezt a volt ellátásunkat, melyért az őseink sok-sok pengőt és forintot fizettek. Aztán egy Rákosi-parancsra — Básta Rezső egykori szakszervezeti főtitkárunk elmondása szerint — „le kellett adni” (talán a SZOT-nak?). Ezt Básta Rezső személyesen egy „fehérszettel” mellett mesélte el 1963-ban vagy 1964-ben, amikor ő a fenti PKMH főnöke is volt. Most annak taglalásába nem mennék bele, hogy 1945 után a Dob utcai „nagy házban” egyetlen postásérmelmű minisz-

ter sem volt, mert ez most már értelmetlen. Ugyanakkor a MÁV összes — korábban is volt, egészségügyi intézménye napjainkban is működik.

Kérem az idős, idősödő, fiatal szaktársnőket és szaktársakat, és azokat főleg, akik a fenti egészségügyi intézményeket igénybe vették, írják meg, hogy milyen minőségű ellátást, gyógyítást kaptak anno. Arra is kíváncsi vagyok, hogy a tisztelt szaktársnők és szaktársak egyetértene-e velem ebben, hogy igenis követeljük vissza a Szentkirályi utcai rendelőnket és a Kékgyólyó utcai kórházunkat. (Vagy nem?)

Az a véleményem, ha most e követelésünket kihagyjuk, soha többet nem lesz ilyen jó esélyünk.

Budapest, 1994. február 7.
Nagy Rezső

A nyílt levelet egy 37 éves törzsgárdatagsággal rendelkező, magát „műszaki szak”-nak nevező, a budapesti távközlési gócézemben dolgozó szaktárs küldte szerkesztőségünknek. Levelének tartalmát nem minősítjük és nem kommentáljuk, de arra természetesen vállalkozunk, hogy a levélre adott válaszokat szerkesztőségünk összegyűjti és a következő számainkban közreadja.

Várjuk leveleiket, észrevételeiket...

(Felelős szerkesztő)

Nem zárójelben mondom

Sokáig hittem abban a feltételezésben, hogy az ostobaságnak, a szemétségnek valahol van határa. Hitttem, mert úgy gondoltam, józan emberek közössége előbb vagy utóbb kiveti magából azokat, akik képtelenek értelmesen és alapvető emberi elvárások szerint viselkedni. Ebbéli hittem mostanában egyre nagyobb csorbákat szenved. Tartok tőle, nemcsak az enyém...

Létkérdések c. műsor a Magyar Televízióban, Franka Tibor vezetésével egy MDF-s és egy MSZP-s országgyűlési képviselő részvételével. Franka úr hovatarozása alig 3-4 perc után teljesen egyértelmű — ha netán eddig valaki előtt ez homályban maradt volna — s minden igyekezete arra irányult, hogy *Tabajdi Csabából* felelőtlenül, vakvilágba beszélő fajankót csináljon, mondataiba állandóan és egyre agresszívebben belekérdjezen. S ha ez számára nem adatott meg, a hallgatók közül remek partnerre talált egy egyre-másra véleményt nyilvánító úriemberben. Mondhatnám úgy is, hogy olyan emberben, aki a „közvéleményt” képviselte. A dolog egyetlen szépséghibája csupán csak az, hogy az illető úriember a Magyar Televízió újonnan kinevezett jogtanácsosa, s annak a *dr. Deák Tamásnak* a helyét foglalta el, aki az Egyenleg fegyelmi vizsgálatában megpróbálta az európai normák szerinti elvárásokat érvényesíteni. Hitt abban, hogy országunk Európa tartozéka, lehet hogy most is hisz ebben, de ezt már csak a tévé kapuin túl teheti, mert kurtán-furcsán kirúgták.

Amúgy és mellesleg Franka urat két éve fél év szilenciúra ítélték, mert riportertársával tendenciózusan és egyértelműen egy *Torgyán Józseffel* készült beszélgetésen arra játszottak, hogy „kicsinálják” a kiscsajda pártvezért. Igaz, ez még az azóta szintén eltávolított (?) *Hankiss Elemér*-korszakban történt, most pedig Nahlik úr a göré, aki miután teljesen és abszolút pártsemleges, nem avatkozik ilyen piszlicsára ügyekbe. Miért is tenné, mikor áldásos tevékenységét már a televízió talán leghülyébb műsora, a „*Halló Vasárnap*” is arany- (?) éremmel díjazta, de sokak szerint remélhetően ez volt utolsó és egyetlen elismerése.

S ha már újdonsült sztárriportereknél tartunk, essék szó a kitűnő és a világszépe díjra is méltán pályázó *Steffka Istvánról*. Nemrégiben interjút készített *Horn Gyulával*, illetve *Csurka Istvánnal*. A riportra — szerintem — az volt a jellemző, hogy a riportert saját elképzeléseit erőltesse rá beszélgetőpartnerére. Csak egy dologról feledkezett el, nevezetesen arról, hogy mindkét politikus — bár mély szakadék választja el őket egymástól — okos ember, s tetszik vagy nem tetszik, nagyon pontosan tud fogalmazni, s nem engedi, hogy mint egy kezdő birkózót beforgassák a szőnyegen. Steffka úr megpróbálta, s talán ő maga sem vette észre, hogy mindketten kétállára lettek...

Horn Gyula a maga rendíthetetlen nyugalmaival, *Csurka István* pedig állandó visszakérdezéseivel.

Furcsa dolog riportereknek lenni, s én azt hiszem, számunkra egyetlen — a sok mellett — szabály létezik: ez pedig az, hogy előre sohase készüljünk „okos” kérdésekkel. Tapasztalatom szerint ez pillanatok alatt pernyévé válik, és saját rögeszméink ostobaságaiba fulladhatunk. Ez pedig szerintem megbocsáthatatlan bűn.

Választások előtt állunk. Érdekes dolog, minket, szak-szervezeti újságokat, szerkesztőket senki sem hívott meg a választási kódex megbeszéléseire. Ezek szerint mi azt csinálunk — írunk —, amit gondolunk. Azt, hogy mi hány embernek írunk, az a jelek szerint senkit sem érdekelt, pedig ha jól számolom, több tizezer emberről van szó. Így aztán összegezve a dolgokat, saját józan eszünk után meggyünk az elkövetkező hónapokban, akarunk szerint minden szélsőségtől mentesen. Pontosán az előbb említett példák leszűrt és — nyilván majd mindenkiben ellenérzést kiváltó — tanulságai alapján.

— Veégh —

Az MSZDP választási gyűlése a Csepeli Munkásotthonban

A helyszínt tekintve hol is indíthatná a Magyarországi Szociáldemokrata Párt választási kampányát hitelesebben, mint a Csepeli Munkásotthonban. Február első péntek délutánján ugyanis a munkásotthon színháztermében tartották kampányindító gyűlésüket.

A puritánul berendezett színpadon Kéthly Anna jól ismert portréja, az alkalomhoz illően megadta az alaphangot. Az már kevésbé volt vigasztaló, hogy a díszteremben jó néhány széksor üresen maradt.

A gyűlést Szóke Károly, a vasasszakszervezet alelnöke nyitotta meg. Rövid visszatekintést tett a párt múlt év októberi egysülő kongresszusára, majd bemutatta az MSZDP csepeli képviselő-jelöltjeit, a párt főtitkárát, elnökét, valamint az elnökségben helyet foglaló vendégeket.

Ezt követően Király Zoltán, a párt elnöke beszélt arról, hogy az ország felnőtt lakosságának nem kell különösebben magyarázni: *mi jelent a szociáldemokrácia és annak eszméisége*. Hangsúlyozta az MSZDP 103 éves történetének erkölcsi tőkéjét, és azt a felelősséget, mely szerint a szociáldemok-

rácia eszméiségét erkölcsileg és politikailag ma más párt nem tudja híven képviselni. Ez a párt — bár tisztában van azzal, hogy ma még nem a kormányzati felelősség a tét — érvényt kíván szerezni olyan szociáldemokrata alapeszméknek, mint a társadalmi igazságosság, az esélyegyenlőség, az állam szociális felelőssége. Röviden összefoglalva: „*munkát, kenyeret és azt akarjuk, hogy mindenki jól érezze magát ebben az országban*” — fejezte be beszédét Király Zoltán.

A pártelnök után Vadász János, a Közművelődési és Községyűteményi Dolgozók Szakszervezetének titkára, az MSZDP országos listájának jelöltje mutatta be Nagy Józsefet, a párt egyik csepeli képviselőjelöltjét, a Csepeli Munkásotthon igazgatóját. A másik képviselőjelölt, Kovács Józsefet, akinek családja története a Weiss Mandfréd gyáróriáshoz, illetve a Csepel Művekhez kötődött, Szóke Károly mutatta be.

A nagygyűlés a Munkásotthon Fúvóegyüttesének koncertprogramjával ért véget.

— Márk —

Békesi-recept négy pontban

Dr. Békesi László, a Magyar Szocialista Párt országgyűlési képviselője, az MSZP gazdaságpolitikai programjának kidolgozója egy sajtóbeszélgetés keretében ismertette a párt elképzeléseit, a válságból kivetendő út lehetséges alternatíváit.

— A mai gazdasági helyzetről meglehetősen ellentmondásos értékelések látnak napvilágot. A kormányzat és az ellenzék helyzetelemzése között fényvénny különbségek vannak — mondta bevezetőjében Békesi László. A magyar gazdaságban nem mentek végbe azok az átalakulási folyamatok, amelyek elősegíthették volna a talpraállást, fejlődést. Nem következtek be azok a legszükségesebb beruházások sem, amelyek a technológiai fejlődést segíthették volna. Ezt bizonyítja az export katasztrofális visszaesése is. Mindezekkel összefüggésben az egyensúlyi viszonyokban nagymértékű romlás következett be. A folyó fizetési mérleg hiánya hatalmas, melyet nem tudnak miből finanszírozni. A gazdaság teljesítőképessége nagyságrendekkel rosszabb az elképzeltnél, egy széles és mély válság alakult ki.

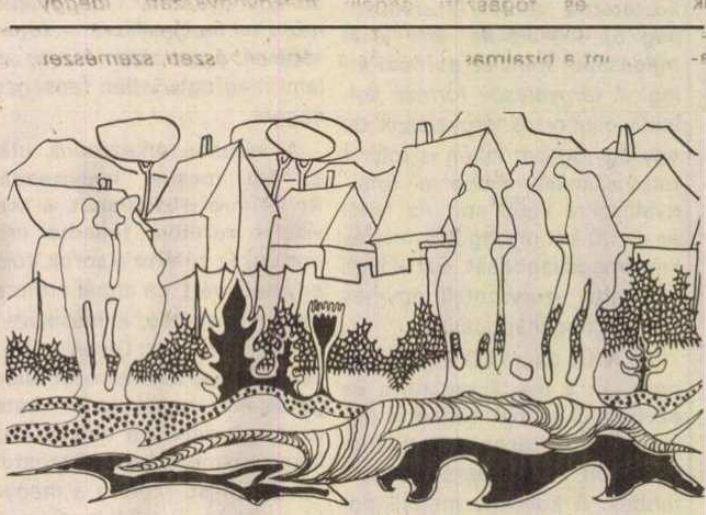
Az új kormányzatnak a legfontosabb feladata ennek a kedvezőtlen folyamatnak a megállítása lesz. A válságmenedzselést és a gazdaság átalakítását úgy kell végrehajtani, hogy megindulhasson a növekedés. Az elmondottakból következik, hogy az első és egyben végső cél a gazdasági növekedés megteremtése, de úgy, hogy a munkaerő-piaci folyamatok kezelését is megoldhassuk. Megkülönböztetett jelentőségű lesz a munkanélküliség növekedésének megállítása, majd lassú csökkentése,

anélkül, hogy feladnánk a következetes antiinflációs gazdaságpolitikai vonalvezetést. Hogy e két azonos fontosságú, ám több ponton egymásnak ellentmondó gazdaságpolitikai cél ne indítson el újabb eladósodást, a külső és belső egyensúly gyors romlását, valamint ne élezze tovább a szociális feszültségeket, annak az a feltétele, hogy a gazdasági recessziót, illetve a mélypont körüli stagnálást megalapozott gazdasági növekedés váltsa fel. Ezért a gazdaságpolitika kulcseleme a gazdasági növekedés feltételeinek megteremtése, ezzel megelőzve a vágatód inflációt és az ország gazdasági egyensúlyának romlását.

A gazdasági növekedés feltételei röviden négy pontban összegezhetők — emelte ki Békesi László. A növekedéshez szükséges termelési tényezők biztosítása; a piaci feltételek megteremtése, ezen belül a kelet-európai piacok legalább egy részének visszaszerzése; növekvő tőke- és technológiai transzfer biztosítása; a beruházások, ezen belül is a infrastrukturális beruházások növekedése.

Nagyon lényeges az államháztartás érdemi reformjának azonnali véghezvitele, valamint a deficit növekedésének megállítását. Természetesen ezek csak főbb és nem is mindenre kiterjedő irányvonalak, de egy biztos, bárhol is nézzük a dolgokat: a mai magyar gazdaság rosszabb helyzetben van, mint négy évvel ezelőtt. Optimális esetben is azt ígérhetjük, hogy 1995-ben elérhetjük azt a mélypontot; amely után lassú növekedés várható.

Mayer György

Társalkodók (Durkó Gábor rajza)

Jótekonysági hangverseny

A Távközlési Zenei Alapítvány Magyar Szimfonikus Zenekara és a Hírközlési Dolgozók Hűség Alapítványa — az alapítványból támogatott nyugdíjasok javára — 1994. március 22-én (kedd) 19.30 órakor a Zeneakadémia Nagytermében JÓTEKONYSÁGI HANGVERSENYT rendez.

Műsoron Liszt- és J. Strauss-művek szerepelnek.

Vezényel: Medvecký Ádám érdemes művész, a Magyar Állami Operaház karmestere, a zenekar művészeti vezetője.

Zongorán közreműködik: Szokolay Balázs zongoraművész.

A rendezvény védnökei: Bartha József, az Antenna Hungária Rt. vezérigazgatója, Doros Béla, a Magyar Posta Rt. elnök-vezérigazgatója, dr. Láng János, a Matáv Rt. vezérigazgatója, Medveczky Ádám, a Magyar Szimfonikus Zenekar művészeti vezetője, Princz Gábor, a Postabank és Takarékpénztár Rt. elnök-vezérigazgatója.

A jótekonysági hangverseny alkalmából a hűség alapítvány támogatására szánt összeget a Postabanknál vezetett 219-986 36/021-32909 számú számlára vagy a 111-7266; 132-5146/31, 33 telefonon kért utalványon lehet befizetni.

A hangversenyre belépők ugyancsak igényelhetők a fenti telefonszámon.

A belépő nélkül érkező kedves vendégek az előtérben elhelyezett pénztárgyűjtőben helyezhetik el adományaikat.

Minden kedves érdeklődőt — akik e nemes célt szívesen támogatják — szeretettel várunk.

Távközlési Zenei Alapítvány

Hírközlési Dolgozók Hűség Alapítványa

Válasz Kutas Ferencnek, a Hírker ütnökének

Meglepetéssel olvastam Kutas Ferencnek, a Hírker Üzemi Tanácsa elnökének nekem címzett, és a lap 1994. januári számában közzétett nyílt levelét. Ebben törvénysértőnek ítélik meg, hogy a hírlap-kereskedelmi részvénytársaságok alapításáról kialakított véleményünkben az alapító érdekét vettük figyelembe, és semmilyen formában nem jelenik meg a Hírker Üzemi Tanácsának és Területi Szakszervezeti Bizottságának álláspontja.

A nyílt levél tartalmával kapcsolatban sem magyarázkodni, sem vitát kezdeményezni nem kívánok. Helyette az alábbi tények felsorolásával, a postás dolgozókra bízom: ítélik meg, hogy a Központi Üzemi Tanács véleményét törvénysértő módon alakította-e ki, vagy sem?

1 A Központi Üzemi Tanács együttdöntési jogával élve 1993. június 28-án a Magyar Posta átalakulási tervének tárgyalása során ellenszavazat nélkül egyetértett azzal, hogy a postások által, illetve a postások érdekében létrehozott szociális létesítményeket, ingatlanokat ne szeleteljék, maradjon egységesen postai tulajdonban, azaz a leváló tevékenységek esetleges privatizációja során ne legyenek elidegeníthetők.

Ezt a döntést a Hírker Üzemi Tanácsának delegáltja, mint a KÜT tagja egyetértő szavazatával támogatta.

2 1993. december 2-án kialakított véleményünkben megfogalmaztuk, összhangban a Hírker Üzemi Tanácsának véleményével, hogy

— 1994-ben a dolgozók anyagi érdekeltiségének és legalább 18%-os bérfejlesztésnek a lehetőségét az üzleti tervekben biztosítani kell.

— kezdődjenek meg az MRP-program megvalósításával kapcsolatos tárgyalások.

Ezen túlmenően, bár a Hírker Üzemi Tanácsa nem jelezte, de

megítélésünk szerint az ott dolgozók érdekeit is figyelembe véve a következőket:

— az üzleti tervek adjanak garanciát a Kollektív Szerződésbeli kötelezettségek teljesítéséhez szükséges forrás és a szociális juttatások legalább bázisszintű biztosítására.

— pontosítsák az együttműködési szerződéseket a tekintetben, hogy a Posta Rt. szociális létesítményeit milyen feltételekkel vehetik igénybe a hírlap-kereskedelmi rt. dolgozói,

— a felügyelőbizottságokban a munkavállalói képviselet biztosítása érdekében minél előbb szülessen döntés a választás kiírásáról.

3 A kifogásolt véleményünk kialakításának előkészítésében részt vett, annak tartalmával egyetértett a Hírker Üzemi Tanácsának a Központi Üzemi Tanácsba delegált képviselője is.

4 1993. december 2-a és december 29-e között eltelt közel egy hónap elégséges idő lett volna egyeztetés kezdeményezésére, ha már a Hírker Üzemi Tanácsa eljárásunkat törvénysértőnek ítélte. Ez nem történt meg.

5 Végezetül a nyílt levél írója helyesen állapítja meg, hogy az Üzemi Tanácsok és a Központi Üzemi Tanács között nincs alá-, fölerendeltségi viszony. Ilyen jogot nem is kívánunk vindikálni magunknak.

A Központi Üzemi Tanács szerepe az, hogy valamennyi, jelen esetben az új társaságba átkerülő és a Posta Rt.-nél maradó munkavállaló érdekeit jelenítse meg tevékenysége során, ellenérdekelttség esetén pedig azt a lehető legoptimálisabb módon oldja meg.

Kónya Lajos

Magyar Posta Rt.

Központi Üzemi Tanács elnöke

A Postás Művelődési Központ programajánlatából

Indiai vásár március 10-én 16—20 óráig, ékszeres, bőr- és dísz tárgyak, sálak, kendők és más ruhadarabok, füstölők, olajok díszkont áron kaphatók, valamint nem utolsósorban a Calcutta Trió kazettái kaphatók díszkont áron. Indiai teaház is várja látogatóinkat bengáli teával és indiai aprósüteményekkel.

Táncest minden hónap harmadik péntekjén, legközelebb március 18-án 18—22 óráig: *Péntek Esti Randevő*.

Várjuk vacsorára, beszélgetésre, ismerkedésre, táncra a 60-as évektől napjainkig terjedő időszak világlágereit kedvelőket. Asztalfoglalás a 122-8001-es telefonszámon.

Gyermekeknek március 19-én 10—13 óráig:

„Készülünk a húsvétra.”

Játszóházunkon lesz tojásfestés, -díszítés gyönggyel, tollal, egyéb új érdekességekkel, készíthetnek húsvéti kosár- és asztalidiszeket természetes anyagokból, valamint állatfigurákat gyapjúból és pamutból.

Miután a gyermekek és szüleik elkészítették ajándékaikat, a *Póker együttes* „Nyuszi hopp...” című vidám, zenés műsora következik.

Belépőjegyek elővételben kaphatók.

Dal- és áriaest március 20-án, vasárnap 17 órakor:

„Az operától a musicalig”.

Vasady Balogh Miklós és Irhás Tünde dal- és áriaestje,

zongorán közreműködik: dr. Vasady Balogh Lajos.

Latin-amerikai Est március 24-én 19—22 óráig; egy egzotikus világ hangulatába költözhatsz bele a hallgatók.

Camino Caribe Salsa-Group igazi latin-amerikai tánczenét szolgáltató zenekar segítségével. Lesz salsa, merengue, samba-, rumba- és argentin tangó bemutató.

A táncbemutatót táncitanítás követi, majd latin bál.

Éttermünk hazai ízei mellett egy latin ételcsemegével, az empanadával is megismerkedhetnek.

Kirándulás március 26-án Vértesi Tájakon (Biatorbágy, Alcsútdoboz, Csákvár, Csókakő, Mór, Kisbér, Ászár, Majkpuszta, Várgesztes).

Jelentkezés és befizetés március 7—17-ig.

Shadows Klub minden csütörtökön 19—22 óráig.

Rock Jam Session a Rock Kamara (régii Old Boys-tagok új csapata) és a „nagy generáció” ismert zenészeivel.

Benczúr Klub Rock III. dzsesszkoncertek minden pénteken 20—23 óráig.

Közreműködik: 4-én és 18-án a Privát Vonalak, 11-én a Jazz Consort, 25-én a Tramps.

Kérdéseikre bővebb felvilágosítás a PMK munkatársaitól kérhető a 121-7334-es telefonszámon.

Volt egyszer egy postás

Betegség Biztosító Intézet

Szinte hihetetlennek tűnik, de a kutatók szerint már a XII. században az akkori bányamunkások felismerték azt, hogy összefogás, egymás segítése nélkül sokkal nehezebb elviselni azokat a terheket, melyek a bányákban dolgozók életét, és esetleges szerencsétlenség okozta halálát kísérik. A bányászok az egyházzal együtt siettek betegtársaik segítségére, mégpedig úgy, hogy a gyűjtött javakat a templomokban, kólostorokban helyezték el, s ezekből a szerzetesek közreműködésével „ápolódakat” — a mai kórházak elődjét — létesítették a beteg bányászok ellátására. A XIII. században, pontosabban 1224-ben Selmec városa a beteg és elaggott bányászok részére kórházat és menhelyet építtetett. A bányászoknál elindult önszegélyezés az évtizedek, évszázadok során törvényes kezeket öltött és 1788-ban a kincstári bányatársulati „társládák” — önszegélyezési gyűjtőládák — létesítésére már hamarosan rendelet jelent meg, mely a bányamunkások kötelező tagságát írja elő ezekben a segélyező szervezetekben. A bányászoknál a nehéz és életveszélyes munkából adódóan szükség szerű egymás segítése. Ez a fajta önszegélyezés az ipar és kereskedelem fejlődésével a különböző céheknel is megjelent.

A céhekbe tömörült, azonos mesterséget folytató emberek is kialakították a maguk önszegélyezését. Ezek a céhek általában a beteg legények segítségét és az özvegyek segélyezését tekintették feladatuknak. 1848-ban alakult a Magyarországi Könyvnyomdászok és Betűöntők Segélyező Egyesülete, 1866-ban a Böröndösök, Szíjgyártók és Nyergesek Egyesülete, 1870-ben az Általános Munkásbetegsegélyező és Rokkant Pénztár.

1896 szeptemberében hozza létre a postaszemélyzet: a budapesti posta- és távírdá-alkalmazottak betegsegélyező egyesületét. Ez az önszegélyező egye-

sület 1910-ig csak a fővárosban működött. A világháborút megelőzően kiterjeszti hatáskörét és segítő szándékát az ország egész területére és országos egyesületként működik tovább. Az országossá vált egyesület vidéken a kincstári hivatalok székhelyein kerületi bizottságok segítségével végezte munkáját. Az orvosi vizsgálatról függő önkéntes tagsági belépést 1924. évtől (1923. december 29. 9210/1923. sz. ME rendelet) felváltotta a posta egész személyzetére kiterjedő kötelező betegségi biztosítás... és 1924. február 1-jén megalakult a Magyar Kir. Posta Betegségi Biztosító Intézete.

A betegségi biztosítás kötelezővé tételével a tagok és ezzel a szakorvosi rendelésre szorult betegek száma annyira megszorodott, hogy mind az ügyviteli munka, mind a szakrendelés érdekében szükségessé vált egy önálló épület megvásárlása. Így esett a választás a Szentkirály utca 40. szám alatti ingatlanra. Ide a Városház utca 18-ból (főposta épülete) költözött és 1947-ig itt működött az intézet. Ekkor ugyanis megkapta a szakrendelő Mikszáth Kálmán téri oldalán lévő, 5-ös számú ma is jó állapotban lévő épületet, amit ajtó és folyosó köt össze — jelenleg is — a szakrendelővel.

Joggal teszi fel az olvasó azt a kérdést: *Miért volt jó a postának és a postásoknak egy önálló kötelező betegségi biztosító intézet?*

A betegbiztosítás kötelezővé tétele után nem sokkal megjelent cikk a következőkről tájékoztat: „Ennek az intézetnek kötelező tagja minden tényleges és nyugdíjas postaalkalmazott, melynek fenntartásához az alkalmazott járandóságainak 27 százalékával, s a m. kir. posta havonta ugyanennyi összeggel tartozik hozzájárulni... Az intézet a tagnak és igényjogosult családtagjainak betegség vagy szülés esetén intézeti orvosai útján díjmentes orvosi kezelését nyújt, úgyszintén a szükséges gyógyszereket, gyógyvizet, gyógyászati segédeszközöket és gyógyfürdőket a beszerzési ár 20 százalékának a tag által való fizetése mellett: — szülés esetén anyasági segély címén egyhavi járandóságának 70 százalékát, a tag elhalálozása alkalmából temetési költségre pedig ugyancsak az egyhavi illetmény teljes összegét kiegészítve biztosítja. Húsz héten át táppénzt ad annak a keresetképtelen postai beteg alkalmazottnak, aki erre az időre járandóságait nem kapja hivatalból, feltéve, hogy tényleges szolgálata alatt betegedett meg. Biztosítja a tagoknak a legszükségesebb fogorvosi kezelést az önköltségi ár 50 százalékáért, a fekvő betegeknek kórházba, szanatóriumba stb. szállítást, a tagoknak 12, a családtagoknak 4 heti kórházi és klinikai ápolási költségeit.” A posta oldaláról pedig a lényeg, hogy „ép testben ép lélekkel, soha nem lankadó erőben és egészségben” lévő dolgozókkal tudja feladatait teljesíteni.

Mindezeket a posta betegségi biztosító intézet megfelelő szervezeti egységek kialakításával és működésével biztosította. Úgy érzem — tanulságul —, érdemes feleleveníteni, fénykorában a 30–40-es években, hogyan oldotta meg a reá háruló feladatokat az intézet. Az igazgatási ügyek, „önkormányzati, könyvelési, pénztári, versenytárgyalási, peres, katonai ügyek, továbbá terhességi, gyermekágyi, anyasági, temetési segélyügyek, táppénz, gyógyászati segédeszköz, szemüveg- és fogászati segélyügyek, továbbá a személyzeti, valamint a bizalmas ügyek és a betegfelvétellel összefüggő összes irodai, tudószanatóriumi és szakrendelőintézeti gondnoki ügyek” az igazgatósági csoporthoz tartoztak.

Az „intézeti orvosi állások szervezési ügyei, idegen orvosi költségek, kezelőorvos-változás, szakorvosi vizsgálatok és

kezelések engedélyezése, szakorvosi költségterítések, gyógyintézetekkel megállapodások, gyógyintézeti szakkezelési számlák kifizetése, orvosi külföldi utazások és tanácskozási díjak, társintézeti biztosítási, orvosi, illetmény-, adóügyek, taglétszám-nyilvántartás, orvosi nyugdíjak, szabadság, lakásváltás, távbeszélő-állomások engedélyezési és áthelyezési kérelmei” az orvosi ügyek csoport feladatai voltak.

A kórházi és gyógyszerügyi csoportjához, mint azt elnevezése is mutatja, a „kórházi beutalás, kórházi ápolásköltség-vállalás, ápolási költségterítés és ezek felszámolása, fellebbezése. Kórházi ápolással kapcsolatos segélyezés. Budapesti és vidéki betegszállítás, utazási költség-terítés. Gyógyfürdő-ügyek. Tagsági ügyek. Vényfüzetkiadás (nyugdíjas postamesteri, tanuló és háziorvosi vényfüzet-ügyek). Az összes segélyezés nyilvántartása. Különleges gyógyszerek bevezetésének és engedélyezésének ügyei. Gyógyszerrendelési útmutató. Gyógyszerszámlák felülvizsgálása és kiegyenlítése. Az intézeti vények ellenőrzése és nyilvántartása. Idegen vényen rendelt gyógyszerek árának terítése. Gazdászati és leltárügyek”, továbbá a szakorvosi rendelő felügyelete.

A Szentkirály utca 40. alatt lévő fogorvosi szakrendelőben ma is sok postás megfordul, de közülük kevesen tudják, hogy 1950 előtt ebben a rendelőben a fogászatok kívül: *belgyógyászati, bőrgyógyászati, fül-, orr-, torok-, gégegyógyászati, gyermekgyógyászati, ideggyógyászati, nőgyógyászati, ortopédiai, sebészeti, szemészeti, urológiai szakrendelő működött.* Ezeken túlmenően volt még laboratórium, röntgen és tudórendelője is itt a betegségi biztosító intézetnek. Mindezekkel a m. kir. posta, majd 1945 után a Magyar Posta segítette beteg dolgozóit.

Rákóczi Margit

Postás Kati

Kellemetlenül nyirkos, hideg idő van. Szigetszentmiklóson a lakótelep emeletes házai között „futok össze” a város egyik postásával.

— *Nem fázik, postás néni? — természetesen föl a beszélgetést indító szokványos kérdést, mint ahogyan akaratlan a „néni” jelző minősítés is, tudván, hogy a kérdező a riportalanynál idősebb. De hát postáséknál a mégoly fiatal dolgozó esetében is a „postás bácsi”, illetve „postás néni” megszólítás dukál...*

— Háát... nincs melegen, annyi bizonyos. Ám a hosszú idő alatt, amióta postás vagyok itt, „hozzáedződtem” már az időjárás viszonyosságaihoz, mindegy hogy tél vagy nyár van — ahogy mondani szokás — „kisbalták potyognak is az égből”, nos akkor is menni, dolgozni kell.

— *Mióta postás?*

— Több mint húsz éve, 1972-ben kerültem a helyi postához, s azóta — kis kitérőt nem számolva — mindvégig e helyen, itt a lakótelepen egyesített levélkézbesítőként, azaz „mindenes” postásként dolgozom. Jól ismerem a lakótelepet.

— *A nevét megtudhatjuk?*

— Én csupán egy vagyok a tizenhat tagú családból. Szóra, bemutatásra érdemesek lennének ők is. Bár személy szerint sokan ismernek, de a teljes nevem, valószínű, kevesen tudják; *Ócsai Katalinnak* hívnak, ám az itt élők, engem ismerő emberek csak „Postás Katinak” szólítanak.

Beszélgetésünk perceiben is a mellettünk (közelünkben) haladók többen is köszönnék, kérdeznék: „Csókolom, Katika, jött le-vél?...”, „Jó napot, Katika! Hozott valamit nekünk is?...”, „... Katika, a nyugdíjat várom.”

— Ilyen a postásors. Pontos-ságra törekedve, menetrend szerint közlekedve az emberek lesnek, várnak már. S várják az újságot, a számukra oly fontos levelet, nyugdíjat.

— Igen ez így van, ezt érzem, tapasztalom magam is. S bár sok feladat vár ránk nap mint nap, mégis szakítok időt, hogy szót váltsak a bizalommal hozzám fordulókkal.

— *Mit kérdeznek, mire kíváncsiak az emberek?*

— Sok mindenről kérdeznek abban a hiszemben, hogy a postás az mindent tud, mindenről jól informált, tájékozott. Elmondják családi életük történeteit, biztást remélve szólnak a hétköznapi gondjairól, bajairól. „Megerősítést” várnak pletykaszintű híresztelések dolgában, megint mások az éppen soros áremelési listát kérik számon tőlem... Szeretem a munkámat, az itt élő embereket, s érzem, hogy ők is szeretnek engem. Inkább akkor morcosak kissé, ha az újságok, a rádió-televízió előfizetési díjakat kasszíroznom kell...

Ócsai Katalin szeretettel szól az emberekről, de mint megtudom, becsülettel végzett munkájának több mint kellemetlen percei is voltak már.

— ... postásként járva a területet, két kerékpárom is ellopták már, s ez bizony csalódást okoz a bizalom, emberi kapcsolatokat illetően. Meg hát, a kerékpár számomra fontos munkaeszköz is egyben. Többször is órájára tekint, indulna legszívesebben.

— *Katika! Egy-két kérdés erejéig hadd tartsam fel még; mint magánember hogyan él?*

— Mondottam, itt Szigetszentmiklóson lakom. Három nagy gyermekem van, hosszú idő óta egyedül neveltem, nevelem őket. Igaz, közülük a nagyobb lányom férjezett, családos már. Az örömteli várakozás idejét élem én is; tavasszal várható az első kis unokámnak az érkezése...

— *Szabadidő, ha van ilyen egyáltalán?*

— A munka, a gyermeknevelés, a háztartás tennivalóit végze-ve bizony kevés a szabadidőm. Szeretek — inkább szeretnék! — kirándulni, egy-egy jó könyvet olvasni, de jó is lenne olykor színházba is eljutni. No, az utóbbit említve, ha Pestre nem is jutok el, a Csepel Autógyári Művelődési Központ egy-egy jó hírű rendezvényének néha vendége, nézője vagyok. Legutóbb például — baráti társasággal — a *Sybil* című operettet láttuk egyszerű szereposztásban — igazi élmény, felüdülés volt az előadás.

— *„Postás néni”, kedves Katika! Jó utat, jó munkát!*

— Köszönöm! Mennem kell, várnak rám...

Jandó István

Én gyermekkoromban úgy szerettem a telet, hogy valójában féltem tőle. Nem olyan volt a szánkó, mint a töltésen szánkózó gyerekeké, az enyémet apám csinálta, zörgött, csattogott, merthogy gácsővekből hegesztette össze, s úgy éreztem, szégyenkeznem kell miatta. A kocsolyám se volt jó, állandóan leesett a lábamról, hiába erősítettem fel szíjjakkal. Aztán a hidegtől is féltem, a fagy belemart a kezembe, nemegyszer ráadásul beszakadtam a kanális melletti tőba, mert gyöngye volt a jég, s azután csonttá fagyott rajtam a ruha. Mit szerettem volna a télen? Mit szerettem volna februárban? Mert annak idején, gyerekkorom amúgy tündéri világában a februári fagy csipett a legjobban. Mint-ha ki akarta volna tomlolni magát a télen.

És annyi hó esett, hogy félméteres, méteres hófalak között lehetett csak közlekedni a Szilléri soron, a Csillag téren, s ráadásul engem küldött ki apám az utcára, hogy ugyan söpörjem már el a havat a házunk elől. Csakhogy nekünk saroktelkünk volt ám, mire elkezdtem a hősöprést a telek egyik végénél s az utcafront végére értem, már újra kezdektem volna! És ha elég lett volna a söprű, dehogyis volt elég, hólapáttal kellett letérni a havat a járdáról, s aztán hamuval felszórni a sikos, jeges utat, nehogy eleessen bárki is a házunk előtt. Szóval nekem gondot je-

lentett a tél. S a kesztyűm egyik felét is állandóan elvesztettem, mindig csak a jobbkezeset, így aztán dugdostam a kezemet, ha csipett a fagy, akkor meg azért kaptam ki anyámtól, mert terehény vagyok, és nem illik zsebre dugott kézzel menni az iskolába.

Hát mit szerettem volna én a télen?

Iskolába menet csúszkáltam, de azért meg apámtól kaptam ki, mert meglátott s azt mondta: „igy elkopik a cipőd!”. Elemista voltam, mikor valamelyik osztálytársam kitalálta, hogy meg kell érinteni nyelvünkkel az iskola erkélyének csipkés vasát. Én bolond, hallgattam rá, úgy odaragadt a nyelvem, hogy azt hittem, örökre ott ragadok.

Ennyi sirám után, ha most azt mondom, szeretem februárt, még kinevetnek érte. Bizony, szeretem ezt a fagyos-havas februárt, bár még nem tudom, milyen lesz, hiszen e sorokat február első napján írom, s úgy gondolom, nem ette meg a kutyta a telet! Szeretem, szeretem ezt a csodálatos februárt.

Hogy mitől csodálatos?

Holnap lesz egyeztetendő Marcell unokám, négy unokám közül a legkisebb. S már két hete jár. Na, alkudjunk csak. Nem nagyon lehet még járásnak nevezni tétova, bizonytalan elindulását, de meg, kellő óvatossággal lépdél, előbb úgy kapaszkodik a levegőbe, hogy most aztán megragad valamit, amibe bele lehet kapaszkodni, de nem találja, hát elindul biz-

Takács Tibor

Februári fagy

tos támasztékot keresni önmagának. Attila fiam azzal állított be legutóbb — jött az egész család, Sári-napot ünnepeltünk —, hogy „apa, jár a kisember!”. De ezt már nem akartuk elhinni.

— De hiszen te is egyéves voltál, mikor elindultál — mondtam határozottan, s ebben benne volt, a kis Marcellnak se lenne szabad hamarabb elindulnia.

Jött a bemutatás, Marcell a földön, csillog a feje, Sári valami játékot tart a feje fölé, de ezért már fel kell állni, istenem, hogy inog ez a talaj. Megáll, körülnéz, már ez maga dicsőség, s aztán előre lép egyet, majd még egyet, én persze videóra veszem az egész mutatványt, számolom a lépteit: három-négy-öt-hat... És ekkor lehuppan a földre!

Lehet itt már akármilyen februári fagy, a szívem telvi van forrósággal. Jeget olvasztó a szeretet, na és a nagyapai büszkeség! Vizöntő-unokám, a kicsi Marci elindult a nagyvilágba, ha még csak néhány lépést tett is meg. Különben is, csak az első lépések a nehezék. Ő, a többi már gyorsan jön.

geknek már semmit sem olvasok fel a naplóból. Mert még a barátságba is befészkelte magát a politika. Látom magam körül a világot. Fagy veri szét a régi barátságokat, emberek nem állnak szóba egymással. Nem szeretem a köpönyegforgatókat, a bundakifordítókat, de sok minden nem szeretem dolog történik most a világban és a politikában.

Eszünk és iszunk és kerüljük a kényes témákat, van, akikkel csak kanasztázunk, másoknak filmet vetítünk, mostanában azt, amit a múlt ősszel készítettem Izraelben. Persze nekem, a magamfajta írónak jó, hiszen a történelem izgat már évtizedek óta, készülök nagyon a könyvhétre, amely nekem igazán Ünnepi Könyvhét lesz, mert ha igaz, és ha az istenek is úgy akarják, akkor két regényem is napvilágot lát. Mindkettőt a történelem kútjából merítettem, az egyiket a négyszáz esztendeje halott Balassi Bálintról írtam, és ezt a szép címet viseli: *Aranypávkák az aszonyok, a másik meg a magyar szabadságharc korába viszi el az olvasókat, 1849 július utolsó napjaiba.*

Lám, a februári fagyról akartam írni, és csupa melegség fut a tollam alá. Azazhogy az írógépemből futnak ezek a sorok, mert máris rossz a szövegszerkesztőm, pedig csak most tanultam meg szeretni és dolgozni rajta, új regényemet már ezen írom, ahogy a naplóm, a 14. kötet is a szövegszerkesztő lemezére kerül. Így aztán a

megunthatatlan írógépet verem a világ helyett.

Pedig ezt a kegyetlen világot kellene verni.

Hiszen engem is napról napra ütnek a hírek, a szörnyűek, az érthetetlenek: a Z. Nagy család tragédiájáról (az öreg Z. Nagy készítette ifjúkoromban a legjobb fagyaltot, amikor még azt hittem, meghódítom a világot), a földrengésekről, árvizekről, háborúkról, tragédiákról.

S ha már ifjúkoromat említettem az előbb, hadd fejezzem be ezt az írást egy másik unokátörténettel. Most esett, szilveszter éjjelén. Attila, a hatesztendő unokám, velünk szilveszterezett. És amikor elérkezett a pezsgőbontás ideje, meghatottan suttogtam, inkább magamnak, mint feleségemnek és Attilának:

— Ötven évvel ezelőtt, 1943. szilveszter éjjelén írtam az első verseimet. Akor lettem író.

Feloldhatatlan pillanat volt. Hiszen mit lehet erre mondani? Elérzékenyültem, nem tagadom. Ötven év. Azért ez már valamit Fél évszázad!

És ekkor megszólalt az én drága unokám, Attila. Ránk nézett, felemelte poharát, amiben persze szűrt almalekvár volt, színe mint a pezsgőé és azt mondta, de olyan hangszíjjal, mint aki letromfolt engem:

— Én pedig már hat éve ismerem a mamámat!

Most, hogy visszaidezem ezt a pillanatot, eltűnik a februári fagy. Csak öröm van, békeség, forróság a szívben és a lélekben.

A január végén rendezett sportbálon, ünnepélyes keretek között vette át **Petneházi Györgyné** (H. T. I.) és **Cécsi István** (ELFÜ) az üzemi bajnokságok területén végzett hosszú sport- és szervezőmunkájá elismeréseként azt a kupát, melyet **Bottán János**, a PSE elnöke adott át a kitűnő hangulatú rendezvényen.

— Kerekes —

Akik a növényeket szeretik... Új dísznövényklub változatos programokkal

Óriás és erőteljes szemű szőlőfűrtök, lilán mosolygó szilvák, harapni való almák és hamvas őszibarackok, tömött befőttök, palacsintára váró lekvárosbödönök, fűszerek, karácsonyra félretett mák és dió...

Szeptemberben általában ez a kép fogadja a Postás Művelődési Központ Kertbarát Körének termékbemutatójára érkezőket. A hetvenes évek óta működő klub már-már baráti körnek is mondható. A tagság nagy része már nyugdíjas, így a kiskert hagyományos feladatait és a dísznövénykertészet különböző területeit érintő szakmai előadások mellett a legnépszerűbb programok a vidéki tanulmányutak és a kedvezményes beszerzési akciók. Tél végén pedig természetesen a borverseny. Fehér- és vörösborok sorakoznak illyentájt a borszakértő előtt. Az asztalokon az almakarikák és sajt szeletek felett gyertyafényben vizsgálják saját termésű száraz és édes borait.

A hangulatos foglalkozások sikerén erőt kaptunk ahhoz, hogy a szakmai előadások, illetve szaktanácsadások körében egy kicsit elmélyedjünk. Annak érdekében, hogy az egyre inkább elfoglalt aktív dolgozók is törzslátogatóinkká válhassanak, szeretnénk létrehozni egy új klubot, melynek foglalkozásaira havonta egy alkalommal kerül majd sor.

Februártól várjuk azokat a kedves vendégeinket, akik akár a kertjükben, akár üdülőtelekükön, akár lakásaikban tartanak dísznövényeket, és szeretettel foglalkoznak velük. A növények

szeretete nagyon fontos fejlődésükhöz, de azért az optimumhoz némi szakismeret is szükséges. Manapság ugyan bőséges szakirodalom áll rendelkezésünkre, de a könyvek egyfelől nagyon drágák, másfelől nem tudnak válaszolni felmerült egyéni kérdéseinkre.

Dísznövényklubunk változatos tematikája, és az a tény, hogy minden előadást az **acott terület legjobb szakértői** tartanak majd — többnyire a kertészeti egyetem tanárai —, reméljük, garancia arra, hogy jelentős segítséget nyújthassunk a dísznövények kedvelőinek kedvenceik gondozásához.

Február 16-án, szerdán 17.30-tól a cserepes levél-dísznövényekről, a levelekkel és nem virágukkal díszítő szobanövények neveléséről és szaporításuk módjáról tart diavetítéses szemléltető előadást **dr. Szánthó Matild**, a kertészeti egyetem tanára.

Március 9-én, szerdán 17.30-tól a cserepes, virágos dísznövények és balkonládák egyényári virágairól lesz szó.

A klub mindenki számára szabadon látogatható, belépődíja névleges, alapítványi dolgozóknak 30,— Ft, külsősöknek 50,— Ft.

Bízom abban, hogy dísznövényklubunk hasznos és hangulatos foglalkozásairól húsz év múlva jelenlegi rokon klubjához hasonlóan számolhatunk be.

A programokról és időpontokról a 122-8001 telefonszámon bármikor részletes felvilágosítást kaphatnak az érdeklődők.

Szabó Éva

Barangoljunk együtt!

„Iskoláskorba” léptünk! Imár hatodik évét kezdjük el annak a kirándulássorozatunknak, amelyet még 1989 januárjában indított azzal a céllal, hogy havonta egy alkalommal felkeressük hazánk legszebb, legérdekesebb tájait, városait; megismerkedjünk földrajzi, történelmi, művészettörténeti, néprajzi és népművészeti emlékeivel; építészeti, műemléki látnivalóival; az ott élő emberek életével, szokásaival.

Az elmúlt öt évben sok szép vidéket felkerestünk, sok érdekes tájjal találkozhattunk. Szeretnénk remélni, hogy tervünk — mellyel sorozatunkat újjá indítottuk — elérte célját; sok szép élményben volt részünk az elmúlt évek során. Ezért is döntöttünk úgy, hogy 1994-ben is folytatjuk közös barangolásainkat.

Igyekezünk évi programunkat úgy összeállítani, hogy eddig még nem látott tájak felkeresésével mindenki megtalálja — érdeklődési körének megfelelően — a neki tetszőket.

A hegyvidéket szerető, **túrázást kedvelők a Magas-Tátra legszebb vidékére látogathatnak**. Útközben megismerhetik Szlovákia szép városait, várait, természeti érdekességeit. (Felhívjuk azonban figyelmüket, hogy kirándulásunk a gyalogos túrák miatt igen fárasztó! Ezért csak azok vállalkozzanak rá, akiket ebben egészségi állapotuk nem gátol.)

A várak szerelmesei **Burgenland** legismertebb váraival találkozhatnak, vagy ellátogathatnak Zrínyi hős várába, **Szigetvárra**. A természet kedvelőinek az ébredő **„pepikertet”** ajánljuk, mikor is a híres szarvasi arborétumba látogatunk. Népi műemlékek után kutatva keressük fel a Göcsej vidékét; vadregényes tájakkal ismerkedhetnek vértesi kirándulásainkon, ahol többek között felkeressük a kamalduli barátok híres **Majkpusztai** kolostorát is. Az év során ellátogatunk még a kevésbé ismert **dimbes-dombos Tolnába**, megtekintjük régi várát, templomait és a nevezetes **gyulai dóm-vadrezervátumot**. Népművészeti emlékekben gyönyörködhetünk a paprika házában, **Kalocsán**; Korponai dombvidék címmel meghirdetett kirándulásunk során **Szklabonyán** Mikszáth, **Alsószéregyén** Madách szülővárosát keressük fel, és ellátogatunk **Zólyomba** is.

Nem felejtkezhetünk el a gyermekekről sem. Ők — a múlt évhez hasonlóan — az idei gyermeknapot is a híres szafáriparkban tölthetik.

Kirándulássorozatunkat a népi hagyományokat őrző mohácsi busójárás megtekintésével kezdjük február 13-án, és a Tápió vidékén tett, majd az azt követő szentmártonkai dísznótáros búcsúvacsorával egybekötött kirándulással zárjuk december 10-én.

Reméljük, hogy tervezett programjaink elnyerik tetszésüket. Szeretnénk, ha ebben az évben is minél többen tartanának velünk. Bár szolgáltatásaink árai — a korábbi évekhez képest — a költségek növekedésével drágultak, mégis igyekeztünk olyan — főleg egyenapos, kevesebb kiadást igénylő — kirándulásokat összeállítani, hogy elfogadható áron tudjunk maradandó élményeket nyújtani.

Ebben a reményben kívánunk mindenkinél 1994-ben is sok szép élményt, jó utazást!

VÁRJUK!
UTAZZON VELÜNK!
Barangoljunk együtt!
Tervezett újtajnk

Március 5. (szombat) **Zrínyi hős városában** (Szigetvár), március 26. (szombat) **Vértesi tájakon** (Alcsútdoboz, Csákvár, Csókakő, Mór, Kisbér, Majkpuszta, Várgesztes). Április 30. (szombat) **Tavaszi a pepikert-**

ben (Látogatás a szarvasi arborétumban). Május 21—22—23. **Körutazás a Magas-Tátrában** (A 3 napos útra csak azok vállalkozzanak, akiket ebben egészségi állapotuk nem gátol). Május 29. (vasárnap) **Gyermeknap a szafáriparkban**. Június 18—19. **Körutazás a Göcsejbe** 2 napos (Vasvár, Egervár, Zalaegerszeg, Bagod, Kávás, Zalalövő, Csesztreg, Nemesnép, Lenti, Nova). Augusztus 27. (szombat) **A Korponai dombvidék** (Szklabonya, Kékkő, Alsószéregyén, Gács, Zólyom, Korpona). Szeptember 24—25. **Burgenlandi várak** 2,5 napos (A kirándulás szeptember 23-án, péntek délután indul). Október 22. (szombat) **Dimbes-dombos Tolnában** (Dunaföldvár, Grábóc, Tengelic, Gyulaj, Tamási, Pincehely, Ozora, Simontornya). November 13. (vasárnap) **A pirospaprika házában** (Kalocsa). December 10. (szombat) **A Tápió vidéke — dísznótáros búcsúest Szentmártonkán** (Ecser, Gyömrő, Péter, Tápióbicske, Tápiószentmárton, Tápiószéle, Nagykáta, Szentmártonkát).

Kirándulásaink részletes programjáról havonta megjelenő műsorfüzetünkben adunk tájékoztatást. Amennyiben tervezett összeállításunkban — kényszerű okok miatt — változás következne be, úgy erről időben tájékoztatást adunk!

Kívánjuk, hogy minél több érdeklődővel találkozassunk az ország útjain, közös kirándulásainkon 1994-ben is.

Az **„Utazók klubjának”** tagjai évente egy alkalommal egy maguk által választott belföldi kiránduláson 25 százalék kedvezménnyel vehetnek részt!

Várjuk az utazók klubjába is az érdeklődőket!

* * *

Utazók klubja

Egy évvel ezelőtt szerveztük klubunkat azok részére, akik szeretnek utazni, világot látni, akiknek élményt nyújt távoli vidékek, tájak megismerése. Sajnos nem adatik meg valamilyen nyelvről, hogy ezeknek az élményeknek személyes részese legyen. Ezt szeretnénk pótolni önkéntes jövedeleink, találkozásaink alkalmával. Színes képek segítségével szép tájakra látogatunk, ismeretlen országokkal, városokkal találkozhatunk, értékes útiélmény-beszámolókat hallhatunk. 1994-ben **„Európa nagyvárosai”** címmel új sorozatot indítunk.

Klubunk nyitott, bárki tagja lehet, a tagság megújítása évente történik!

Ezért kérjük, hogy aki klubunknak 1994-ben is tagja szeretne lenni, a mellékelt jelentkezési lapot küldje vissza címünkre, vagy személyesen juttassa el hozzánk.

(Postás Művelődési Központ 1068 Bp., Benczúr u. 27.)

Tagsági díj: 50,— Ft/hónap (egy évre 600,— Ft). A tagsági díj negyed, fél, vagy egész évre fizethető.

A befizetett tagdíjakból fedezzük az egyes előadásaink költségeit. Ezért klubunkat csak akkor tudjuk fenntartani, ha a tagság részéről anyagi támogatásban részesülünk.

A klub tagjai tagsági igazolványt kapnak. Rendezvényeinket csak ezzel látogathatják.

Reméljük, hogy 1994-ben is minél többen lesznek klubunk tagjai, és az együtt töltött esték során sok érdekes várossal ismerkedhetnek meg.

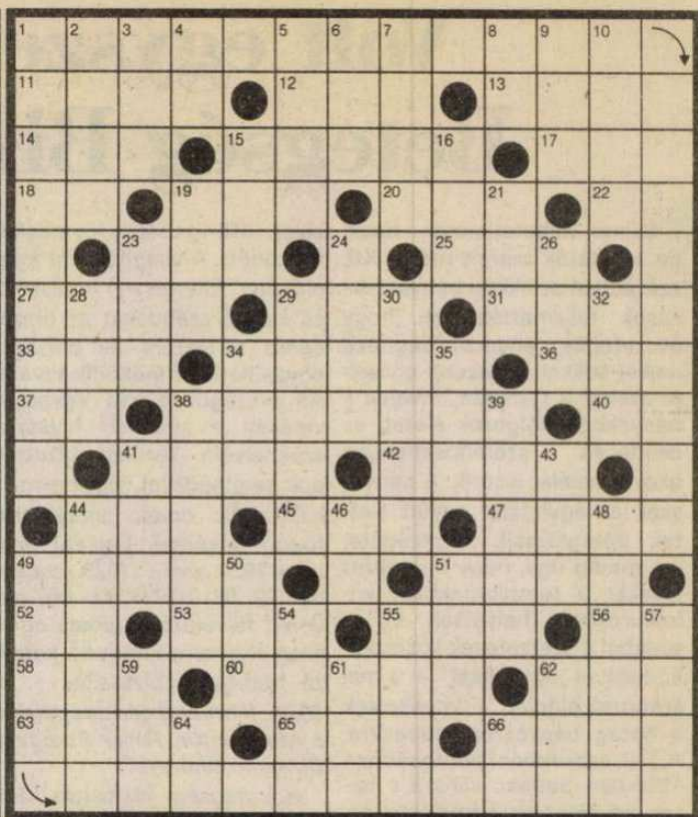
Minden érdeklődőt szeretettel várunk!

Előadásainkról klubtagjainkat rendszeresen tájékoztatjuk!

Szerkesztés

1994. március 9-én (szerdán) 17 órakor, a Postás Művelődési Központ dísztermében **SZÁZTORNAY PRÁGA** címmel lesz előadás.

Minden kedves régi és új klubtagunkat szeretettel várjuk!

A százéves koráig élt francia Bernard Fontenelle író-filozófus mondta: A boldogság az a legfőbb... — Folytatás a vízsz. 1. és a függ. 49. alatt.

VÍZSZINTES

1. Az idézet első része, 11. A nagy tavak egyike, 12. Kronométer, 13. Tüskés gyomnövény, 14. Béke oroszló, 15. Alaktalan, 17. Történelmi kor (ford.), 18. Testrészl 19. Állami bevétel, 20. Görög levegő, 22. Név előtti rövidítés egyes diplomásoknál, 23... fólja, 25. Német betű, 27. Gondolatok összecsapása, 29. Szemmel érzékel, 31. Jelfogó, 33. Kárt okoz, 34. Csomagoló, 36. Sűrű, 37. Görög betű, 38. Törvényes, 40. Angol gépkocsijelzés, 41. Francia folyó, a Sajna mellékveze, 42. Kevésbé, 44. Pusztit, 45. Latyak (ford.), 47. Színművész (András), 49. Álmból kel, 51. A nagybőgő része, 52. Külföldi cigarett, 53. Német vörös, 55... Mail, 56. Szomorúság, 58. Tudományág, 60. Ügyetlen, 62. Biróságon zajlik, 63. Mezei rágszáló, 65. Tartóeszköz, 66. A Vuk is ez.

FÜGGŐLEGES

1. Magyar teniszszőző, 2. Csend jelzője (ford.), 3. Kamionok jelzése, 4. Kicsinyítőképző, 5. Latin ember, 6. Előtagként hegyet jelent, 7. Bariton szerep a Hunyadi Lászlóban, 8. Spanyol és osztrák gépkocsijelzés,

9. Guatemala gépjárműveken, 10. Angol hosszsmérték, 15. Uralkodó szín a kártyában, 16. Mohamedán fejedő, 19. carte, 21. Párizsi metró, 23. A túlnyomás jele, 24. Vad, dühöngő (ford.), 26. Angol fiúnév, 28. Tejtermék, 29. Katonai tábor, 30. Edénytartó polc, 32. Maró folyadék, 34. Kukucska, 35. Orosz teherautó-márka, 38. Ürmérték, 39. Tapssal jutalmazott produkció, 41. Érzékszerv, 43. GEG, 44. Kabátanyag (ford.), 46. Fa része, 48. Bibliai származású női név, 49. Az idézet második része, 50. Székesegyház, 51. Itóka (arg.), 54. A vízek városa, 55. Kereskedelmi kifejezés, 57. Hegység Európa és Ázsia határán, 59. Góg keverve, 61. A szájban van, 62. Nyolclábú rovar, 64. Tagadószó (ford.), 66. Vallásrövidítés.

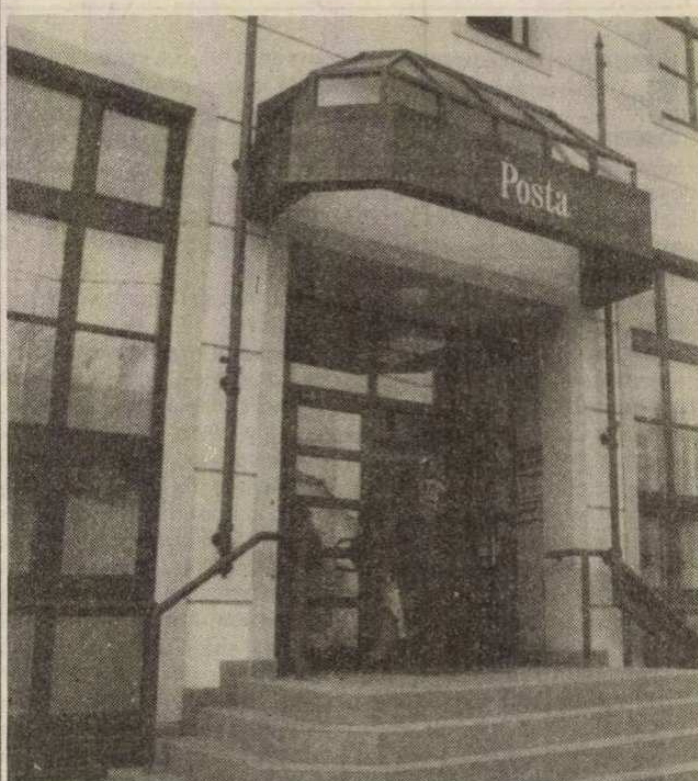
— Bánhidi —

Beküldendő: a vízsz. 1. és függ. 49. alatti.

Beküldési határidő: március 10.

Előző rejtvényünk helyes megfejtése: ... A hó fölött lebeg, mint mesebeli víg népekkel telt léghajó.

Könyvet nyertek: *Brozsek Györgyné* (Budapest); *Hack Sándor* (Gyula); *Illés Jánosné* (Bácsalmás); *Kövé Tiborné* (Bekecs).

Gödöllő, 1-es számú postahivatal

POSTAI ÉS HÍRKÖZLÉSI DOLGOZÓK LAPJA
A Postai és Hírközlési Dolgozók Szakszervezeti Szövetségének lapja
Szerkesztőség: Budapest XIV., Cházár András u. 13. 1146
Postacím: Budapest, Postafiók 14. 1406
MNB 218-98330-4116
Felelős szerkesztő: **VEÉGH ADÁM**
Telefon: 142-8777
Kiadja a Postai és Hírközlési Dolgozók Szakszervezeti Szövetsége
Budapest XIV., Cházár András u. 13. 1146
Levél cím: Budapest, Postafiók 14. 1406
Felelős kiadó: **LÁZÁR ANDRÁS** mb. elnök
Előfizetési díj egy évre: 36 Ft
94—0662. Szikra Lapnyomda Rt., Budapest
Felelős vezető: **DR. CSÖNDES ZOLTÁN** elnök-vezérigazgató
ISSN 0866—1766

1 2 4 8 16 * * *